

Lovforslag nr. L 270. Fremsat den 22. april 1993 af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen)

Forslag

til

Lov om folkeskolen

Kapitel 1

Folkeskolens formål

§ 1. Folkeskolens opgave er i samarbejde med forældrene at fremme elevernes tilegnelse af kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer, der medvirker til den enkelte elevs alsidige, personlige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen må søge at skabe sådanne rammer for oplevelse, virkelyst og fordybelse, at eleverne udvikler erkendelse, fantasi og lyst til at lære, således at de opnår tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og bidrage til deres forståelse for andre kulturer og for menneskets samspil med naturen. Skolen forbereder eleverne til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens undervisning og hele dagligliv må derfor bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

§ 2. Folkeskolen er en kommunal opgave. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at alle børn i kommunen sikres vederlagsfri undervisning i folkeskolen. Kommunalbestyrelsen fastlægger, jf. § 40, mål og rammer for skolernes virksomhed inden for denne lov.

Stk. 2. Den enkelte skole har inden for de givne rammer ansvaret for undervisningens kvalitet i henhold til folkeskolens formål, jf. § 1, og fastlægger selv undervisningens organisering og tilrettelæggelse.

Stk. 3. Elever og forældre samarbejder med skolen om at leve op til folkeskolens formål.

Kapitel 2

Folkeskolens struktur og indhold

§ 3. Folkeskolen omfatter en 1-årig børnehaveklasse, en 9-årig grundskole og en 1-årig 10. klasse.

Stk. 2. Til børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives der specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Undervisningsministeren fastsætter regler herom og kan i denne forbindelse fravige §§ 5, 7, 8, 13, 14 og 16.

Stk. 3. Folkeskolen kan tilbyde eleverne undervisning i deres fritid.

Stk. 4. Folkeskolen kan tilbyde børn optagelse i en skolefritidsordning, hvis børnene er optaget i skolen eller har nået den alder, hvor de tidligst ville kunne optages i børnehaveklassen.

Stk. 5. Folkeskolen kan tilbyde voksne at deltage i folkeskolens undervisning på 8.-10. klassetrin.

Stk. 6. Folkeskolen kan i samarbejde med lokalsamfundets folkeoplysnings- og forningsliv, det frivillige børne- og ungdomsarbejde samt andre kredse af interesserede borgere medvirke til eller forestå og koordinere kulturcenteraktiviteter.

§ 4. Efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren, tilbydes der specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

Stk. 2. Der kan tilbydes elever, hvis udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte, undervisning i 11 år ud over børnehaveklassen.

§ 5. Indholdet i undervisningen vælges og tilrettelægges, så det giver eleverne mulighed for faglig fordybelse, overblik og oplevelse af sammenhæng. Undervisningen skal give eleverne mulighed for at tilegne sig de enkelte fags erkendelses- og arbejdsformer. I vekselvirkning hermed skal eleverne have mulighed for at anvende og udbygge de tilegnede kundskaber og færdigheder gennem undervisningen i tværgående emner og problemstillinger.

Stk. 2. Undervisningen i den 9-årige grundskole omfatter for alle elever:

- 1) a) dansk på alle klassetrin,
- b) engelsk på 4.-9. klassetrin,
- c) kristendomskundskab på alle klassetrin bortset fra det klassetrin, hvor konfirmationsforberedelsen finder sted,
- d) historie på 3.-8. klassetrin
- e) samfundsfag på 9. klassetrin,
- 2) a) idræt på alle klassetrin,
- b) musik på 1.-6. klassetrin,
- c) billedkunst på 1.-5. klassetrin,
- d) håndarbejde, sløjd og hjemkundskab på et eller flere klassetrin indenfor 4.-7. klassetrin,
- 3) a) matematik på alle klassetrin,
- b) natur/teknik på 1.-6. klassetrin,
- c) geografi og biologi på 7. og 8. klassetrin og
- d) fysik/kemi på 7.-9. klassetrin.

Stk. 3. Der skal tilbydes eleverne undervisning i tysk på 7.-9. klassetrin.

Stk. 4. Der kan tilbydes eleverne undervisning i fransk i stedet for tysk på 7.-9. klassetrin.

Stk. 5. Undervisningen kan i de enkelte fag tillige gives på højere klassetrin end fastsat i stk. 2.

Stk. 6. Der gives i fornødent omfang supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har skiftet skole eller som har været uden undervisning i længere tid. Der kan gives supplerende undervisning eller anden særlig tilrettelagt undervisning til elever, som af anden grund har behov for midlertidig faglig støtte.

Stk. 7. Der gives i fornødent omfang særlig tilrettelagt danskundervisning til fremmedsprogede elever. Undervisningsministeren kan desuden bestemme, at der skal tilbydes fremmedsprogede elever undervisning i deres modersmål. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om undervisning af fremmedsprogede elever.

§ 6. Kristendomsundervisningens centrale kundskabsområde er den danske folkekirkes evangelisk-lutherske kristendom. På de ældste klassetrin skal undervisningen tillige omfatte fremmede religioner og andre livsanskuelser.

Stk. 2. Et barn skal efter anmodning fritages for at deltage i undervisningen i kristendomskundskab, når forældremyndighedens indehaver skriftligt over for skolens leder erklærer selv at ville sørge for barnets religionsundervisning. Fritagelse kan normalt kun ske fra begyndelsen af et skoleår. Er barnet fyldt 15 år, kan fritagelse kun ske med barnets samtykke.

§ 7. I undervisningen i grundskolen indgår følgende obligatoriske emner:

- 1) færdselslære,
- 2) sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab,
- 3) uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering.

§ 8. I 10. klasse skal der tilbydes eleverne undervisning i dansk, matematik, idræt, kristendomskundskab/religion, samfundsfag, engelsk og fysik/kemi.

Stk. 2. Vælger en elev ikke dansk, skal undervisningen omfatte dele af dette fag, og vælger en elev ikke samfundsfag, skal undervisningen omfatte dele af dette fag.

Stk. 3. Elever, der i henhold til § 5, stk. 3, har modtaget tilbud om undervisning i tysk, skal have tilbud om fortsat undervisning i faget i 10. klasse. Tilsvarende gælder elever, der har modtaget tilbud om undervisning i fransk i henhold til § 5, stk. 4.

Stk. 4. § 5, stk. 1 og stk. 6, og § 10, gælder også undervisningen i 10. klasse.

§ 9. Ud over den undervisning, som skal tilbydes efter §§ 5, 7 og 8, kan der tilbydes eleverne på 8.-10. klassetrin undervisning i følgende fag og emner (valgfag):

- 1) fransk,
- 2) tekstbehandling,
- 3) teknologi,
- 4) medier,
- 5) billedkunst,
- 6) fotolære,
- 7) filmkundskab,
- 8) drama,
- 9) musik,
- 10) håndarbejde,
- 11) sløjd,

- 12) hjemkundskab,
- 13) motorlære,
- 14) andre værkstedsfag og
- 15) arbejdskendskab.

Stk. 2. Der kan tilbydes eleverne på 10. klassetrin undervisning i latin.

Stk. 3. Til elever, der har modtaget tilbud om franskundervisning i henhold til § 5, stk. 4, kan skolen tilbyde undervisning i tysk på 8.-10. klassetrin.

Stk. 4. Skolen kan tilbyde eleverne i 8.-10. klasse, at de i kortere perioder udsendes i praktik i virksomheder og institutioner.

Stk. 5. Skolen kan desuden tilbyde elever i 8.-10. klasse undervisningsforløb, hvor praktisk og teoretisk indhold kombineres i en undervisning, der kan finde sted på og uden for skolen, jf. § 33.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, hvilke andre fag og emner end de i stk. 1 nævnte kommunerne kan tilbyde eleverne på 8.-10. klassetrin.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen kan godkende, at der tilbydes eleverne undervisning i andre praktisk eller kunstnerisk betonedede fag eller emner.

Stk. 8. Eleverne på 8.-10. klassetrin skal vælge mindst et valgfag eller tilbudsfag. I 8. og 9. klasse skal der tilbydes valgfag svarende til et omfang af mindst 4 timer om ugen og i 10. klasse svarende til et omfang af mindst 6 timer om ugen.

§ 10. Undervisningsministeren fastsætter regler om formålet med undervisningen i fag og obligatoriske emner efter §§ 5 - 9 og angiver centrale kundskabs- og færdighedsområder. Ministeren kan udsende vejledende læseplaner med beskrivelse af indholdet i undervisningen og med eksempler på differentierede undervisningsforløb. Ministeren kan ligeledes udsende vejledende materiale om undervisning i tværgående emner og problemstillinger samt vejledende opgavesæt, eksempler på timeplaner mv.

§ 11. Undervisningen i børnehaveklasser gives overvejende i form af leg og andre udviklende aktiviteter. Det tilstræbes at gøre børnene fortrolige med skolens daglige liv.

§ 12. Eleverne undervises på det klassetrin i grundskolen, der svarer til deres skolealder. En elev kan dog med forældrenes samtykke, jf.

§ 54, undervises på samme klassetrin i to år, hvis eleven har været uden undervisning gennem længere tid, eller andre særlige grunde taler for, at det er til elevens bedste. Ligeledes kan en elev under ganske særlige omstændigheder springe et klassetrin over.

Stk. 2. Henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene.

Stk. 3. Afgørelse om valg af fag, jf. § 5, stk. 3 og 4, § 8 og § 9, og om fortsat skolegang i 10. klasse træffes af eleverne, efter samråd med forældrene, jf. § 54, og skolen.

§ 13. Eleverne og forældrene, jf. § 54, skal regelmæssigt underrettes om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen.

Stk. 2. Som led i undervisningen skal der løbende foretages evaluering af elevernes udbytte. Evalueringen skal danne grundlag for vejledning af den enkelte elev og for undervisningens videre planlægning.

Stk. 3. For elever på 8.-10. klassetrin samt for elever, der forlader skolen efter 7. klassetrin, sker bedømmelsen af elevernes standpunkter i de fag, der er omfattet af § 14, stk. 1-4, ved hjælp af karakterer (standpunktskarakterer).

Stk. 4. Der gives standpunktskarakterer mindst 2 gange om året på 8.-10. klassetrin. De sidste standpunktskarakterer gives umiddelbart før de skriftlige prøver og skal udtrykke elevens faglige standpunkt på dette tidspunkt.

Stk. 5. På 9. og 10. klassetrin udfører eleverne en obligatorisk projektopgave, som bedømmes med en skriftlig udtalelse og efter elevens valg med en karakter. Undervisningsministeren fastsætter rammer for den obligatoriske projektopgave.

Stk. 6. På 9. og 10. klassetrin kan eleverne tillige udføre en fri selvvalgt opgave. Denne opgave kan efter elevens valg bedømmes med en skriftlig udtalelse og/eller en karakter.

Stk. 7. Skolen udfærdiger afgangsbrev for elever, der går ud af skolen efter 7. klassetrin eller senere. Afgangsbrevet skal indeholde oplysning om, i hvilken undervisning eleven har deltaget og om de senest givne standpunktskarakterer. Afgangsbrevet skal tillige indeholde oplysning om vurdering ved eventuelle prøver, jf. § 14, stk. 1-4. Efter elevens valg kan en skriftlig udtalelse og/eller en karakter for den obligatoriske projektopgave påføres afgangsbrevet.

beviset. Eventuel bedømmelse af den frie opgave kan ligeledes efter elevens valg påføres afgangsbrevet. Eventuelle skriftlige vurderinger i andre fag end prøvefagene kan efter elevens valg påføres eller vedhæftes afgangsbrevet som en del af dette.

§ 14. I hvert af fagene dansk, matematik, engelsk, tysk og fysik/kemi kan eleverne ved afslutningen af 9. klasse indstille sig til folkeskolens afgangsprøve. Ved afslutningen af 10. klasse kan eleverne i hvert af de nævnte fag indstille sig til enten folkeskolens udvidede afgangsprøve eller folkeskolens afgangsprøve. Det samme gælder for de elever, der i henhold til § 5, stk. 4, og § 8, stk. 3, har modtaget tilbud om undervisning i fransk i stedet for tysk.

Stk. 2. De elever, der i henhold til § 9, stk. 1, har modtaget tilbud om undervisning i valgfaget fransk, kan ved afslutningen af 9. klasse indstille sig til folkeskolens afgangsprøve og ved afslutningen af 10. klasse enten til folkeskolens udvidede afgangsprøve eller folkeskolens afgangsprøve. Det samme gælder for de elever, der i henhold til § 9, stk. 3, har modtaget tilbud om undervisning i tysk som valgfag.

Stk. 3. I faget latin kan eleverne indstille sig til prøve ved undervisningens afslutning.

Stk. 4. I fagene håndarbejde, sløjd og hjemkundskab kan eleverne indstille sig til afgangsprøve ved afslutningen af 8. klasse eller senere. Undervisningsministeren kan bestemme, at det samme skal gælde andre praktisk betonedede fag, der er omfattet af § 9.

Stk. 5. Opgaverne til de skriftlige prøver stilles af undervisningsministeren. De øvrige opgaver stilles af læreren eller af censor efter ministerens nærmere bestemmelse.

Stk. 6. Afgørelse om indstilling til prøverne træffes af eleven efter samråd med forældrene, jf. § 54, og skolen.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen skal imødekomme anmodninger om indstilling til folkeskolens afsluttende prøver samt foranstaltede afholdelse af disse prøver for personer, der ikke er fyldt 18 år ved skoleårets begyndelse, og som ellers ikke har mulighed for at indstille sig til prøve.

Stk. 8. Undervisningsministeren fastsætter regler om kravene i de enkelte fag ved prøverne, om indstilling til prøverne, om prøvernes afholdelse, om bedømmelse og karaktergivning og om afgangsbevisernes udformning.

Stk. 9. Den enkelte skole kan fravige prøvebestemmelserne for elever med særlige behov og for fremmedsprogede elever. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herfor.

§ 15. Skoleåret begynder den 1. august og omfatter 200 skoledage.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter hvert år sommerferiens begyndelsestidspunkt og kan udsende en vejledning om ferier og fridages placering.

§ 16. Den ugentlige undervisningstid for eleverne er mindst:

- 1) 20 timer i børnehaveklasse og på 1. og 2. klassetrin.
- 2) 22 timer på 3. klassetrin.
- 3) 24 timer på 4.-5. klassetrin.
- 4) 26 timer på 6. og 7. klassetrin.
- 5) 28 timer på 8.-10. klassetrin.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om fravigelse af bestemmelsen i stk. 1.

Stk. 3. Det ugentlige timetal for den obligatoriske undervisning på 8. og 9. klassetrin, jf. § 5, stk. 2, må ikke overstige 24 timer.

Stk. 4. Den daglige undervisningstid for eleverne må ikke overstige:

- 1) 5 timer i børnehaveklasse og på 1.-2. klassetrin,
- 2) 6 timer på 3.-5. klassetrin,
- 3) 7 timer på 6. og 7. klassetrin og
- 4) 8 timer på 8. - 10. klassetrin.

Stk. 5. Ved fastlæggelsen af undervisningstiden efter stk. 1-4 regnes 45 minutters undervisning lig med 1 time.

Stk. 6. Reglerne i stk. 1-5 omfatter ikke undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3, eller supplerende undervisning efter § 5, stk. 6 og 7.

§ 17. Elevtallet i børnehaveklassen og i grundskolens klasser må normalt ikke ved skoleårets begyndelse overstige 28. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde tillade et højere elevtal i grundskolens klasser, dog ikke over 30.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte bestemmelser, der regulerer kommunernes driftsudgifter pr. elev.

§ 18. Undervisningens tilrettelæggelse, herunder valg af undervisnings- og arbejdsformer, metoder, undervisningsmidler og stofudvæl-

gelse skal i alle fag leve op til folkeskolens formål og varieres, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger.

Stk. 2. Det påhviler skolelederen at sikre, at klasselæreren og klassens øvrige lærere planlægger og tilrettelægger undervisningen, så den rummer udfordringer for alle elever.

Stk. 3. I de fag, hvor eleverne kan indstille sig til afgangsprøver, jf. § 14, skal undervisningens indhold fastlægges således, at kravene i de enkelte fag ved prøverne kan opfyldes.

Stk. 4. På hvert klassetrin og i hvert fag samarbejder lærer og elev løbende om fastlæggelse af de mål, der søges opfyldt. Elevens arbejde tilrettelægges under hensyntagen til disse mål. Fastlæggelse af arbejdsformer, metoder og stofvalg skal i videst muligt omfang foregå i samarbejde mellem lærerne og eleverne.

Stk. 5. Klasselæreren skal samarbejde med eleverne om løsning af særlige opgaver i forhold til klassen, og klasselærerens fag tillægges en ekstra ugentlig time til varetagelse af denne opgave.

§ 19. De nødvendige undervisningsmidler skal stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne. Dette gælder dog ikke instrumenter og udstyr, som anvendes ved undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3, og som hjemtages af eleverne til eget brug.

Stk. 2. Ved hver selvstændig skole oprettes et skolebibliotek som et pædagogisk servicecenter. Skolebiblioteket er en del af skolens virksomhed og samarbejder med folkebiblioteket. Skolebiblioteket stiller undervisningsmidler til rådighed for skolens undervisning, herunder også bøger til elevernes fritidslæsning, og yder vejledning i brugen heraf.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om skolebibliotekernes formål og funktion.

Kapitel 3

Skolevæsenets ordning

§ 20. Det påhviler kommunalbestyrelsen at oprette børnehaveklasse og at sørge for undervisning i grundskolen og 10. klasse, herunder specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i folkeskolen, jf. § 54. Endvidere påhviler det kommunalbestyrelsen at sørge for specialpædagogisk bistand

til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

Stk. 2. Uden for Københavns og Frederiksberg kommuner påhviler det dog amtsrådet at sørge for specialundervisning af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i amtskommunen, og hvis udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte. Tilsvarende påhviler det amtsrådet at sørge for specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

Stk. 3. Specialundervisning af den i stk. 2 nævnte karakter kan indrettes i kostskoleform.

Stk. 4. Elever, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, har ret til at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret.

§ 21. Kommunalbestyrelsen foretager indstilling til amtsrådet om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, der er optaget i kommunens skoler, såfremt børnenes udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte, jf. stk. 2. Tilsvarende foretager kommunalbestyrelsen indstilling om specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

Stk. 2. Amtsrådet, i København og Frederiksberg kommunalbestyrelsen, træffer beslutning om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn i børnehaveklasse og på 1.-10. klassetrin, såfremt børnenes udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte. Tilsvarende træffer amtsrådet, i København og Frederiksberg kommunalbestyrelsen, beslutning om specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

§ 22. Kommunalbestyrelsen kan efter overenskomst med staten, andre kommuner eller private skoler henvise elever til undervisning i statsskoler, en anden kommunes skoler eller private skoler. Amtsrådene og Københavns og Frederiksberg kommuner kan på tilsvarende måde efter overenskomst med staten, en anden amtskommune, en kommune eller private skoler henvise elever til specialundervisning af den i § 20, stk. 2, nævnte karakter i statsskoler, i en anden amtskommunes skoler, i kommunale skoler eller i private skoler mv.

Stk. 2. Henvielse til private skoler mv. kan kun ske med forældrenes samtykke, jf. § 54.

Stk. 3. Henvielse til en anden kommunes skoler kan kun omfatte elever på 7.-10. klasse-

trin og elever, der skal undervises i specialklasser eller specialskoler, samt elever fra kommunens yderdistrikter, der har nærmere til nabo-kommunens skole.

Stk. 4. Undervisning i henhold til § 8 og § 9 kan være fælles for elever fra flere skoler.

Stk. 5. Undervisning i henhold til § 8 og § 9 kan tilrettelægges i samarbejde med den kommunale ungdomsskole, således at eleverne om nødvendigt henvises hertil. Eleverne skal dog, hvis de ønsker det, kunne modtage undervisning inden for folkeskolen i hele det ugentlige timetal.

§ 23. Elever, der gennem længere tid på grund af smittefare eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen, undervises i deres hjem eller på den institution, hvor de opholder sig.

Stk. 2. Det påhviler kommunalbestyrelsen at indrette undervisning efter stk. 1 på de i kommunen beliggende sygehuse, hospitaler og andre institutioner, som modtager børn i alderen 6-18 år, medmindre der på anden måde sørges for børnenes undervisning. Undervisningen kan tillige indrettes af amtsrådet. Institutionen kan stille egnede lokaler til rådighed.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om undervisning efter stk. 1 og 2 og kan herunder bestemme, at kommunernes budgetter for denne undervisning skal forelægges amtsrådet til godkendelse.

§ 24. Hver selvstændig skole skal omfatte mindst 3 sammenhængende klassetrin. Børnehaveklassen betragtes herved som yngste klassetrin. Skoler, der maksimalt rummer de 3-4 yngste klassetrin, kan henlægges under en anden skoles ledelse, medmindre børnetallet overstiger 100.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om nedlæggelse af en selvstændig skole efter regler fastsat af undervisningsministeren. Endelig beslutning om skolenedlæggelse skal være truffet senest den 1. december året forud for begyndelsen af det skoleår, hvori nedlæggelsen forventes at finde sted.

§ 25. Skolen deles i klasser efter antallet af elever, jf. § 17, stk. 1. På små skoler kan en klasse omfatte flere klassetrin inden for 1.-7. klassetrin.

Stk. 2. Ved fordelingen af børn i 1. klasse i kommunens skoler skal det tilstræbes, at den

enkelte klasse kan bevares samlet på de følgende klassetrin i grundskolen. Der kan ikke foretages ny klassesdeling på grundlag af valget af fag, jf. § 12, stk. 3.

Stk. 3. For børnehaveklasse og 1. og 2. klassetrin, kan der ske samordning af dele af undervisningen. På små skoler kan hele undervisningen på disse klassetrin være fælles. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde tillade, at samordning af undervisningen foruden børnehaveklasse og 1. og 2. klassetrin også omfatter ældre klassetrin.

Stk. 4. På 1.-10. klassetrin kan undervisningen organiseres i hold inden for den enkelte klasse og på tværs af klasser og klassetrin, når dette er praktisk og pædagogisk begrundet. På 8.-10. klassetrin kan undervisningen tillige organiseres i hold inden for den enkelte klasse og på tværs af klasser og klassetrin på grundlag af en løbende evaluering af elevernes forskellige behov, jf. § 13, stk. 2, og § 18, stk. 4. Dette kan ikke fastlægges på forhånd for et helt skoleår ad gangen. Eleverne skal på alle klassetrin undervises samlet i den overvejende del af undervisningstiden.

§ 26. Kommunalbestyrelsen skal sørge for befordring mellem skolen og hjemmet eller dets nærhed af:

- 1) børn, der har længere skolevej end 2½ km i børnehaveklasse og på 1.-3. klassetrin, 6 km på 4.-6. klassetrin, 7 km på 7.-9. klassetrin og 9 km i 10. klasse, og
- 2) børn, der har kortere skolevej, hvis hensynet til børnenes sikkerhed i trafikken gør det særligt påkrævet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sørge for befordring til og fra skole af syge og invaliderede elever.

Stk. 3. Amtsrådet og i København og Frederiksberg kommunalbestyrelsen, skal sørge for befordring til og fra skole af elever, der modtager undervisning af den i § 20, stk. 2, nævnte karakter.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på befordring mellem skole og daginstitution eller formidlet dagpleje i henhold til lov om social bistand af elever, der uden for skoletiden er anbragt i daginstitution mv.

Stk. 5. Forpligtelsen til at sørge for befordring efter stk. 1 kan opfyldes ved at henvise eleverne til offentlige trafikmidler eller ved at godtgøre deres udgifter til egen befordring.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1 omfatter ikke elever, som undervises i en anden skole end distriktsskolen.

Stk. 7. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om befordring.

§ 27. Kommunalbestyrelsen kan med forældrenes samtykke, jf. § 54, sørge for indlogering i skolebyen af elever på 7.-10. klassetrin, hvis den daglige befordring mellem hjemmet og skolen ville være særlig usikker eller tidkrævende.

Stk. 2. Indlogeringen kan ordnes ved henvisning til en kostskole, jf. § 22, stk. 1-3.

Kapitel 4

Lærerne

§ 28. For at kunne varetage undervisning i grundskolen og i 10. klasse skal den pågældende have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen, jf. dog stk. 2 og 3, eller anden læreruddannelse, der er godkendt af undervisningsministeren i denne henseende. Godkendelsen kan betinges af, at de uddannede består en prøve ved et lærerseminarium. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige bestemmelsen i 1. pkt.

Stk. 2. Der kan ansættes personer med særlige kvalifikationer til at undervise i enkelte fag.

Stk. 3. Forskolelærerinder og småbørnslærerinder, der er uddannet efter lovgivningen herom, kan varetage undervisning på 1.-4. klassetrin og i idræt, håndarbejde og hjemkundskab på de øvrige klassetrin.

§ 29. For at kunne forestå undervisningen i en børnehaveklasse skal den pågældende have gennemført uddannelsen til pædagog eller en af de uddannelser, der er nævnt i § 28, stk. 3, eller en tilsvarende uddannelse, der er godkendt af undervisningsministeren i denne henseende. Godkendelsen kan betinges af, at de uddannede består en prøve ved et pædagogseminarium. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige bestemmelsen i 1. pkt.

§ 30. Undervisningen efter § 25, stk. 3, varetages af personale med uddannelse som nævnt i § 28 eller § 29.

§ 31. En lærer fritages efter anmodning for at undervise i kristendomskundskab. Kan der på grund af fritagelsen ikke tillægges en lærer

fuld tjenestetid, nedsættes lærerens lønning tilsvarende, for lærere, der optjener pensionsalder, dog uden nedsættelse af pensionsalderen.

Kapitel 5

Undervisningspligt. Indskrivning og optagelse i folkeskolen

§ 32. Ethvert barn, der bor her i landet, er undervisningspligtigt efter reglerne i §§ 33-35, medmindre det omfattes af bestemmelser om undervisningspligt i anden lovgivning. Det samme gælder børn, der skal opholde sig her i landet i mindst 6 måneder.

§ 33. Undervisningspligten medfører pligt til at deltage i folkeskolens undervisning eller i en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Stk. 2. Børn, der følger undervisningen i en anmeldt fri grundskole, i en privat gymnasieskole, i en statskole eller i en kommunal eller amtskommunal gymnasieskole, og børn, som modtager undervisning i en døgninstitution under bistandsloven, eller som modtager hjemmeundervisning efter reglerne i lov om friskoler og private grundskoler mv., skal ikke deltage i folkeskolens undervisning. Det samme gælder elever, som efter at have gennemgået 7. klassetrin deltager i kurser på en godkendt efterskole eller husholdningsskole eller på en ungdomskostskole, eller som er optaget på et anerkendt kursus, hvis undervisning svarer til folkeskolens. Undervisningsministeren fastsætter regler for, i hvilket omfang undervisningspligten hermed kan anses for opfyldt ud over kursustiden.

Stk. 3. Undervisningspligten kan endvidere efter det 7. klassetrin opfyldes ved deltagelse i heltidsundervisning i den kommunale ungdomsskole i henhold til lov om ungdomsskoler, produktionsskoler og daghøjskoler samt ved deltagelse i undervisningsforløb i henhold til § 9, stk. 5.

Stk. 4. Skolens leder kan efter forældrenes anmodning, jf. § 54, tillade, at en elev efter 7 års undervisning helt eller delvis opfylder undervisningspligten ved at deltage i erhvervmæssig uddannelse eller beskæftigelse, når særlige grunde taler for, at det er til elevens bedste. For elever, der er omfattet af stk. 2, træffes afgørelsen af kommunalbestyrelsen. Tilladelsen kan betinges af, at eleven deltager i supplerende undervisning i ungdomsskolen.

§ 34. Undervisningspligten indtræder den 1. august i det kalenderår, hvor barnet fylder 7 år, og ophører den 31. juli, efter at barnet har modtaget regelmæssig undervisning i 9 år. Undervisning i børnehaveklassen medregnes ikke. Undervisningspligten ophører dog senest den 31. juli i det kalenderår, hvor barnet fylder 17 år eller har afsluttet grundskolen eller hermed ligestillet uddannelse, jf. § 33, stk. 2-4.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan efter forældrenes anmodning eller med deres samtykke, jf. § 54, godkende, at et barns undervisning udsættes til et år efter undervisningspligtens indtræden, når det er begrundet i barnets udvikling. Godkendelsen kan betinges af, at barnet optages i en børnehave eller en børnehaveklasse.

§ 35. Forældremyndighedens indehaver eller den, der faktisk sørger for barnet, skal medvirke til, at barnet opfylder undervisningspligten, og må ikke lægge hindringer i vejen herfor.

§ 36. Et barn kan efter forældrenes anmodning, jf. § 54, indskrives i en skole fra begyndelsen af det kalenderår, hvor det fylder 5 år.

Stk. 2. Forældrene har krav på, at deres barn optages i skolen i det distrikt, hvor barnet bor eller opholder sig, jf. stk. 3. Forældrene har endvidere krav på, at barnet optages i en skole uden for distriktet, hvis den pågældende skole erklærer sig villig til at optage barnet, og hvis det kan ske inden for de overordnede økonomiske retningslinier, der er lagt af kommunalbestyrelsen. Det samme gælder, hvis forældrene fremsætter ønske om skoleskift under skoleforløbet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen fastlægger kommunens skoledistrikter og kan træffe beslutning om, hvor mange klasser der kan oprettes ved de enkelte skoler. Børn optages i skolen i det distrikt, hvor de bor eller opholder sig. Kommunalbestyrelsen kan dog beslutte, at forældrene frit skal kunne vælge mellem flere eller blandt alle kommunens skoler.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen har besluttet, at forældrene frit skal kunne vælge mellem flere eller blandt alle kommunens skoler, og det ikke er muligt at opfylde alle ønsker om optagelse på en bestemt skole, skal nærmestboende børn optages først. Kommunalbestyrelsen fastlægger eventuelle andre nærmere retningslinjer for fordelingen af børnene.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at anmodning om optagelse skal indgives inden en vis frist.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at en elev i særlige tilfælde kan optages eller forblive i en skole i en anden kommune end bopælskommunen, herunder regler om bopælskommunens betaling til skolekommunen.

§ 37. Et barn skal efter forældrenes anmodning, jf. § 54, optages i en børnehaveklasse i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, eller senere.

Stk. 2. Et barn skal efter forældrenes anmodning, jf. § 54, optages i børnehaveklasse i det kalenderår, hvor barnet inden 1. oktober fylder 5 år, hvis det må antages at kunne følge undervisningen i børnehaveklassen med henblik på at kunne gå i 1. klasse året efter.

§ 38. Et barn skal efter forældrenes anmodning, jf. § 54, optages i 1. klasse i det kalenderår, hvor barnet inden 1. oktober fylder 6 år, hvis det må antages at kunne følge undervisningen i klassen.

§ 39. Skolens leder påser, at alle elever, der er optaget i skolen, deltager i undervisningen.

Stk. 2. Er en elev udeblevet fra undervisningen, skal forældrene, jf. § 35, personligt eller skriftligt give skolen oplysning om grunden hertil. Skyldes udeblivelsen sygdom af mere end 2 ugers varighed, kan skolen forlange lægeattest herfor.

Kapitel 6

Styrelsen af kommunens skolevæsen

Kommunalbestyrelsen

§ 40. Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for kommunens skolevæsen og påser, at alle undervisningspligtige børn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med skolernes virksomhed.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om følgende:

- 1) Bevillinger til skolevæsenet og økonomiske rammer for de enkelte skoler.

- 2) Ansættelse og afskedigelse af ledere og lærere. Beslutningerne om ansættelse af ledere og lærere træffes efter udtalelse fra vedkommende skolebestyrelse, jf. § 44, stk. 7.
- 3) Skolestrukturen, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til klassetrin, specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2, undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3, og skolefritidsordning efter § 3, stk. 4. Beslutningerne træffes efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler.
- 4) Rammer for klassedannelsen, elevernes ti-metal og specialundervisningen mv.
- 5) Generelle retningslinjer for skolernes virksomhed efter § 3, stk. 5 og 6.
- 6) Andre spørgsmål, der ikke er henlagt til de enkelte skoler, herunder specialpædagogisk bistand efter § 4, stk. 1, henvisning til undervisning på andre skoler, retningslinjer om indskrivning og optagelse, hel eller delvis fri forplejning samt skolebiblioteksordningen i kommunen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen godkender skolernes læseplaner efter forslag fra de enkelte skolebestyrelser.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan helt eller delvis delegere sine beføjelser efter denne lov til skolebestyrelserne bortset fra de beføjelser, der følger af bevillings- og arbejdsgiverkompetencen.

§ 41. Kommunalbestyrelsen fastsætter, efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne, en vedtægt for styrelsen af kommunens skolevæsen. Vedtægten skal indeholde bestemmelser bl.a. om:

- 1) Antallet af forældrerepræsentanter i skolebestyrelsen.
- 2) Stemmeberettigede medlemmer i skolebestyrelsen, jf. § 42, stk. 4.
- 3) Udpegning af eventuelt kommunalbestyrelsesmedlem til skolebestyrelsen, jf. § 42, stk. 3.
- 4) Fremgangsmåden ved valg af repræsentanter til skolebestyrelsen.
- 5) Sammensætning af eventuelle fælles rådgivende organer for kommunens skolevæsen.

Stk. 2. Vedtægten skal endvidere indeholde en beskrivelse af eventuelle beføjelser, der er delegeret til skolebestyrelsen i medfør af § 40, stk. 4.

Stk. 3. I et bilag til vedtægten optages de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet vedrørende skolestrukturen mv., jf. § 40, stk. 2, nr. 3-6.

Skolebestyrelsen

§ 42. Ved hver selvstændig skole oprettes en skolebestyrelse, der består af:

- 1) 5 eller 7 repræsentanter for forældrene valgt af og blandt personer, der har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i skolen, jf. dog § 43, stk. 1. Antallet af forældrerepræsentanter skal være 7, hvis medarbejderrepræsentanterne tillægges stemmeret. Antallet af forældrerepræsentanter skal ligeledes være 7, hvis skolen omfatter en specialklasserække, og forældrerepræsentation for denne skal udgøre mindst 1.
- 2) 2 repræsentanter for lærerne og de øvrige medarbejdere valgt af og blandt skolens medarbejdere.
- 3) 2 repræsentanter for eleverne valgt af og blandt skolens elever, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ved skoler, der kun har til og med 5. klassetrin, kan kommunalbestyrelsen efter anmodning fra skolebestyrelsen fravige bestemmelsen om elevrepræsentation i skolebestyrelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter anmodning fra skolebestyrelsen bestemme, at et af dens medlemmer deltager i skolebestyrelsens møder uden stemmeret.

Stk. 4. Forældrerepræsentanterne har stemmeret. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at repræsentanterne for lærerne og de øvrige medarbejdere også skal have stemmeret. Kommunalbestyrelsen kan endvidere beslutte, at eleverne skal have stemmeret, herunder om stemmeretten skal begrænses til særlige sager. Forældrerepræsentanterne skal altid udgøre flertallet af de stemmeberettigede medlemmer.

Stk. 5. Formanden for skolebestyrelsen udpeges blandt forældrerepræsentanterne.

Stk. 6. Skolens leder er bestyrelsens sekretær og deltager i bestyrelsens møder uden stemmeret.

Stk. 7. Forældrerepræsentanternes valgperiode er 4 år, jf. dog stk. 8. De øvrige medlemmers valgperiode er 1 år. Personer, der er ansat ved skolen, kan ikke være forældrevalgte medlemmer af skolebestyrelsen.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen kan, uanset bestemmelsen i stk. 7, 1. pkt., bestemme, at der skal foretages nyvalg til skolebestyrelsen ved den skole, der modtager alle eller en væsentlig del af eleverne fra en nedlagt skole.

Stk. 9. I de tilfælde, hvor 2 skoler sammenlægges, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at alle skolebestyrelsesmedlemmer fungerer sammen indtil udløbet af de enkelte medlemmers valgperiode.

Stk. 10. Elevrepræsentanterne må ikke overvære den del af drøftelserne, der angår sager vedrørende enkelte elever eller lærere.

§ 43. Undervisningsministeren fastsætter regler om valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelsen.

Stk. 2. En forældrerepræsentant mister sin valgbarhed, når barnet optages i en af de skoler, der er nævnt i § 33, stk. 2. En forældrerepræsentant kan forlange at blive fritaget for medlemskab af skolebestyrelsen, hvis barnet udskrives af skolen. Om fritagelse for valg og for medlemskab i øvrigt gælder de samme bestemmelser, som er fastsat i lov om kommunale valg.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan yde forældrerepræsentanterne diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og befordringsgodtgørelse mv. efter regler svarende til bestemmelserne i lov om kommunernes styrelse.

§ 44. Skolebestyrelsen udøver sin virksomhed inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen fastsætter, jf. § 40, og fører i øvrigt tilsyn med skolens virksomhed.

Stk. 2. Skolebestyrelsen fastsætter principper for skolens virksomhed, herunder om:

- 1) undervisningens organisering, herunder elevernes timetal på hvert klassetrin, udbud af valgfag, specialundervisning på skolen og elevernes placering i klasser,
- 2) samarbejdet mellem skole og hjem,
- 3) underretning af hjemmene om elevernes udbytte af undervisningen,
- 4) arbejdets fordeling mellem lærerne og
- 5) fællesarrangementer for eleverne i skoletiden, lejrskoleophold, udsendelse i praktik mv.

Stk. 3. Skolebestyrelsen godkender inden for de økonomiske rammer, der er fastlagt for skolen, skolens budget.

Stk. 4. Skolebestyrelsen godkender undervisningsmidler og fastsætter ordensregler.

Stk. 5. Skolebestyrelsen godkender inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer, om voksne skal kunne deltage i folkeskolens undervisning i henhold til § 3, stk. 5, og fastsætter principper herfor.

Stk. 6. Skolebestyrelsen godkender inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer, om skolens virksomhed skal omfatte aktiviteter i henhold til § 3, stk. 6, og fastsætter principper herfor.

Stk. 7. Skolebestyrelsen skal afgive udtalelse til kommunalbestyrelsen om ansættelse af ledere og lærere, jf. § 40, stk. 2, nr. 2.

Stk. 8. Skolebestyrelsen udarbejder forslag til kommunalbestyrelsen om skolens læseplaner. Skolebestyrelsen afgiver indstilling til kommunalbestyrelsen om forsøgs- og udviklingsarbejde i det omfang, det overskrider de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Stk. 9. Skolebestyrelsen kan afgive udtalelse og stille forslag til kommunalbestyrelsen om alle spørgsmål, der vedrører den pågældende skole. Skolebestyrelsen skal afgive udtalelse om alle spørgsmål, som kommunalbestyrelsen forelægger den.

Skolens leder

§ 45. Ved hver selvstændig skole ansættes en leder. Skolens leder har den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og er ansvarlig for skolens virksomhed over for skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Skolelederen leder og fordeler arbejdet mellem skolens ansatte og træffer alle konkrete afgørelser vedrørende skolens elever.

Stk. 3. Skolens leder udarbejder forslag til skolebestyrelsen vedrørende principper for skolens virksomhed mv., jf. § 44, stk. 2, og forslag til skolens budget, jf. § 44, stk. 3, inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte økonomiske rammer, jf. § 40, stk. 2, nr. 1.

Stk. 4. Skolens leder udøver sin virksomhed i samarbejde med de ansatte.

Rådgivende organer

§ 46. Ved hver skole dannes et pædagogisk råd, som er rådgivende for skolens leder. Rådet består af alle medarbejdere, der varetager

undervisningsopgaver og andre pædagogiske opgaver på skolen.

Stk. 2. Ved hver skole, som har 5. eller højere klassetrin, danner eleverne et elevråd.

Kapitel 7

Styrelsen af amtskommunens skole- og undervisningsvæsen

§ 47. Amtsrådet ansætter og afskediger ledere og lærere ved amtskommunens skole- og undervisningsvæsen inden for folkeskolen. Ansættelse sker efter indstilling fra vedkommende skolebestyrelse.

Stk. 2. Tilsynet med amtskommunens skole- og undervisningsvæsen inden for folkeskolen varetages af undervisningsministeren.

§ 48. Bestemmelserne i §§ 42-46 finder tilsvarende anvendelse ved de amtskommunale folkeskoler med de modifikationer, der følger af de amtskommunale folkeskolars særlige forhold.

Kapitel 8

Udgifterne til folkeskolen

§ 49. Alle udgifter til folkeskolens undervisning påhviler kommunerne, for så vidt der ikke er udtrykkelig lovhjemmel for, at udgifterne helt eller delvis påhviler staten, amtskommunerne eller andre.

Stk. 2. Udgifterne til specialundervisning i henhold til § 20, stk. 2, påhviler amtskommunerne, bortset fra et af undervisningsministeren fastsat beløb pr. elev, der påhviler kommunerne.

Stk. 3. Udgifterne til undervisning på institutioner uden for Københavns og Frederiksberg kommuner, jf. § 23, stk. 2, påhviler amtskommunerne.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, hvilken kommune og hvilken amtskommune udgiften til folkeskolens undervisning mv. endeligt påhviler.

§ 50. Kommunalbestyrelsen kan kræve betaling af:

- 1) Forældre til elever, som deltager i undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3.
- 2) Voksne, som deltager i folkeskolens undervisning efter § 3, stk. 5.
- 3) Deltagere i kulturcenteraktiviteter efter § 3, stk. 6.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen opkræver betaling af forældre til børn, der er optaget i skolefritidsordning, jf. § 3, stk. 4. Der ydes søskendemoderation på mindst 33 1/3 pct. af forældrebetalingen for børn i skolefritidsordninger til familier med mere end ét barn i skolefritidsordninger, daginstitutioner mv. Den samlede betaling for søskende kan dog ikke sættes lavere end taksten før rabat for den dyreste dagtilbudsplads plus 200 kr. pr. efterfølgende barn. Der kan ydes hel eller delvis friplads under hensyn til forældrenes økonomiske forhold efter samme opgørelse af indtægtsgrundlag som ved ophold i dagtilbud for børn og unge. Der kan tillige ydes hel eller delvis friplads, hvor sociale eller pædagogiske forhold gør sig gældende.

Stk. 3. Betaling efter stk. 1 og stk. 2 kan indrives efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter.

Stk. 4. Har en person, der modtager kontanthjælp i henhold til lov om social bistand, undladt at betale for skolefritidsordning, jf. § 3, stk. 4, kan kommunalbestyrelsen tilbageholde den fremtidige månedlige betaling i den fremtidige kontanthjælp.

Stk. 5. Restancer vedrørende betaling for skolefritidsordning kan inddrives ved modregning i børnefamilieydelsen efter regler fastsat i lov om en børnefamilieydelse.

Kapitel 9

Klage

§ 51. Klage over afgørelser, der er truffet af de enkelte skoler, kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbringes for de kommunale myndigheder.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelse i henhold til stk. 1 og andre beslutninger og afgørelser, som træffes af kommunalbestyrelsen vedrørende det kommunale skolevæsen, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed. Undervisningsministeren kan dog fastsætte regler om, at visse afgørelser kan indbringes for ministeren.

Stk. 3. Amtsrådets afgørelser i henhold til stk. 1 og andre beslutninger og afgørelser, som træffes af amtserådets vedrørende det kommunale skolevæsen, kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Amtsrådets afgørelser om undervisning i henhold til § 20, stk. 2, kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbringes for un-

dervisningsministeren af de myndigheder, organisationer eller personer, som afgørelsen angår.

Kapitel 10

Andre bestemmelser

§ 52. Undervisningsministeren kan fastsætte almindelige regler om foranstaltninger til fremme af god orden i skolerne, herunder regler om overflytning af elever til andre skoler i kommunen og regler om overflytning af elever i 10. klasse til andre uddannelses- eller beskæftigelsesforanstaltninger. Undervisningsministeren kan endvidere fastsætte regler om skolernes tilsyn med eleverne i skoletiden.

§ 53. Tiden for konfirmationsforberedelsen fastsættes ved forhandling mellem kommunalbestyrelsen og præsterne i kommunen. Kan der ikke opnås enighed mellem parterne, træffes afgørelsen af kommunalbestyrelsen efter forhandling med de berørte menighedsråd.

Stk. 2. Der skal sikres konfirmationsforberedelsen den nødvendige tid inden for de rammer, der er angivet i § 16, stk. 4.

§ 54. Forældrenes rettigheder efter §§ 12, 13, 14, 20, 22, 27, 33, 34, og 36-38 og de i medfør af loven givne regler tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven. Elever, der ikke er undergivet forældremyndighed, træffer selv afgørelse efter § 12, stk. 1 og 3, § 14, stk. 6, § 20, stk. 1, § 22, stk. 2, og § 27, stk. 1.

Stk. 2. Bortset fra spørgsmålene om skolegangens begyndelse og varighed kan skolen anse den, der har eleven i pleje, for bemyndiget til at handle på forældremyndighedens indehavers vegne.

§ 55. Undervisningsministeren kan fravige lovens bestemmelser, bortset fra bestemmelserne i kapitel 1 og kapitel 4, i det omfang, det anses for påkrævet for at fremme forsøgsvirksomhed eller pædagogisk udviklingsarbejde eller for at bevare små skoler.

Stk. 2. Efter undervisningsministerens bestemmelse kan staten yde tilskud til forsøgsvirksomhed og pædagogisk udviklingsarbejde.

§ 56. Undervisningsministeren kan til varetagelse af bl.a. lovgivnings- og vejledningsfunktioner forlange enhver oplysning, som mi-

nisteren skønner nødvendig til udførelse af disse opgaver, meddelt af kommunalbestyrelsen og amtsrådet.

Kapitel 11

Folkeskoleråd

§ 57. Undervisningsministeren nedsætter et folkeskoleråd. Folkeskolerådet er rådgivende for ministeren i alle spørgsmål om folkeskolen og kan herunder indstille til ministeren om iværksættelse af udviklingsarbejder og forskningsprojekter vedrørende folkeskolen.

Stk. 2. Rådet består af en formand og 14 medlemmer, der udpeges af undervisningsministeren på følgende måde:

- 1) En af undervisningsministeren udpeget formand,
- 2) 2 medlemmer med faglig og pædagogisk sagkundskab udpeges af undervisningsministeren,
- 3) 2 medlemmer efter indstilling fra Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg kommuner i fællesskab,
- 4) 2 medlemmer efter indstilling fra Danmarks Lærerforening,
- 5) 2 medlemmer efter indstilling fra Skole og Samfund,
- 6) 2 medlemmer efter indstilling fra elevorganisationerne,
- 7) 1 medlem efter indstilling fra Danmarks Skolelederforening,
- 8) 1 medlem efter indstilling fra Skoledirektørforeningen,
- 9) 1 medlem efter indstilling fra Dansk Folkeoplysnings Samråd og
- 10) 1 medlem efter indstilling fra Dansk Ungdoms Fællesråd og Idrættens Fællesråd i fællesskab.

Stk. 3. Medlemmerne udpeges for en periode på indtil 3 år.

Stk. 4. Folkeskolerådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 5. Undervisningsministeriet varetager sekretariatsfunktionerne.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser mv.

§ 58. Loven træder i kraft den 1. august 1994, jf. dog stk. 2 - 4.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 14, stk. 7 og 9, § 24, stk. 2, 1. pkt., om regler for skolenedlæggelse, § 36, stk. 6, om skolegang i en anden kommune end bopælskommunen samt § 57

F. t. l. om folkeskolen

om etablering af et folkeskoleråd træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 14, stk. 1 og 2, om aflæggelse af prøve træder i kraft i skoleåret 1995/96 for de elever, der begynder på 8. klassetrin i skoleåret 1994/95 eller senere.

Stk. 4. Bestemmelsen i § 13, stk. 5, om projektopgaven træder i kraft den 1. august 1996 og har virkning fra skoleåret 1996/97.

§ 59. § 6 i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 172 af 8. maj 1972, finder fortsat anvendelse for bestående skoleforbund.

§ 60. Lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 669 af 29. juli 1992, jf. dog stk. 2 og 3, ophæves.

Stk. 2. § 12, stk. 3, 4 og 5, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 669 af 29. juli 1992 forbliver i kraft indtil de elever, der begynder på 9. og 10. klassetrin i skoleåret 1994/95 har haft mulighed for at aflægge prøve efter 9. henholdsvis 10. klassetrin. Undervisningsministeren kan i øvrigt fastsætte overgangsregler vedrørende især §§ 13 og 14.

Stk. 3. Regler, der er fastsat med hjemmel i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 669 af 29. juli 1992, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler fastsat i medfør af denne lov.

§ 61. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Efter indgående drøftelser mellem Folketingets partier fremsætter regeringen forslag til en ny folkeskolelov.

Lovforslaget ligger i forlængelse af 3 tidligere gennemførte større ændringer af folkeskoleloven, lov nr. 826 af 21. december 1988 om klassestørrelser, skolenedlæggelser og samlæsning mv., lov nr. 348 af 24. maj 1989 om forenkling af styrelsesregler mv. og lov nr. 435 af 13. juni 1990 om afbureaukratisering, deregulering mv.

Det nuværende lovforslag, der først og fremmest vedrører indholdet af folkeskolens undervisning, udgør således afslutningen af en gennemgribende reform af hele folkeskoleloven. En væsentlig del af grundlaget er skabt gennem det 4-årige Udviklingsprogram for Folkeskolen.

Det er kendetegnende for lovforslaget, at det samler de udviklinger op, der har fundet sted de senere år, og samtidig rummer visioner, der rækker ind i det 21. århundrede. Det har været væsentligt for regeringen at opstille mål og rammer for skolens virksomhed, der bevarer og styrker de værdifulde sider af dansk skoletradition og giver skolerne plads og lyst til at udvikle deres undervisning og hele arbejde i overensstemmelse med nye krav og vilkår.

2. Nogle hovedpunkter i lovforslaget

Skolens formål

Lovens formålsbestemmelse bygger på den eksis-

terende formulering, men der er foretaget nogle nødvendige præciseringer og tilføjelser. Det er fastslået, at kundskaber og færdigheder er at opfatte som led i den enkelte elevs personlige udvikling. Det er endvidere understreget, at undervisningen skal give eleverne tillid til egne muligheder. Også fortro- ligheden med dansk kultur og forståelsen for andre kulturer er sammen med en forståelse for menneskets samspil med naturen blevet understreget i formålsbestemmelsen. Endelig er dimensionen lige- værd taget med i rækken over de grundlæggende værdier, skolen skal bygge på.

Undervisningens organisering og tilrettelæggelse

Med folkeskoleloven af 1975 blev delingen af eleverne i to linjer efter 7. klasse opgivet, og kun en rest herfra blev fastholdt med kursusdelingen i regning/ matematik, engelsk, tysk og fysik/kemi på de ældste klassetrin. Muligheden for at undlade kursusdeling i disse fag er siden blevet udnyttet i et omfang, der klart demonstrerer ønsket om en udelt skole. Dette ønske imødekommer lovforslaget, samtidig med at der gives de nødvendige muligheder for at danne hold af elever.

Lovforslagets princip for organisering af undervisningen har klassen som den grundlæggende undervisningsenhed. Der er dog givet mulighed for, at eleverne kan undervises på hold både inden for den enkelte klasse og på tværs af klasser og klassetrin. Dette kan ske, når det er praktisk og pædagogisk begrundet. På 8.-10. klassetrin kan undervisningen desuden i perioder af skoleåret organiseres i hold på

Lov nr. 826 af 21. december 1988 om klassestørrelser, skolenedlæggelser og samlæsning m.v., vedtaget af Folketinget 16. december 1988, jf. Folketingets Forhandlinger 1988-89, spalte 2574, spalte 3607 og spalte 4359, tillæg A, spalte 2879, tillæg B, spalte 407 og spalte 595, og tillæg C, spalte 509.

Lov nr. 348 af 24. maj 1989 om forenkling af styrelsesregler m.v., vedtaget af Folketinget 16. maj 1989, jf. Folketinget Forhandlinger 1988-89, spalte 7359, spalte 9746 og spalte 9901, tillæg A, spalte 5163, tillæg B, spalte 1505, og tillæg C, spalte 959.

Lov nr. 435 af 13. juni 1990 om afbureaukratisering, deregulering m.v., herunder regler om frit skolevalg, vedtaget af Folketinget 1. juni 1990, jf. Folketingets Forhandlinger 1989-90, spalte 7928, spalte 10567 og spalte 11209, tillæg A, spalte 5183, tillæg B, spalte 1609, og tillæg C, spalte 1015.

grundlag af elevernes forskellige behov og udviklingstrin.

Der er med lovforslaget lagt øget vægt på, at folkeskolen, gennem undervisningens tilrettelæggelse i alle fag, tager udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og aktuelle udviklingstrin med sigte på, hvad den enkelte elev kan nå. Hermed er undervisningsdifferentiering gjort til det bærende princip for undervisningens organisering og tilrettelæggelse.

Lærer og elev samarbejder løbende om at fastlægge de mål, der søges opfyldt, og elevens arbejde tilrettelægges under hensyntagen til disse mål. Holddannelse og placering af elever må således ske ud fra de resultater, eleverne på forskellige tidspunkter i deres indlæringsforløb når. Derigennem udnyttes den fleksibilitet, skolerne og lærerne er givet for til stadighed gennem organisering og tilrettelæggelse af undervisningen at give optimale indlæringsvilkår for elever med forskellige forudsætninger.

Alle elever skal have mulighed for at arbejde med væsentlige sider af det planlagte indhold, og læreren skal sikre, at alle elever stilles over for nye udfordringer, både intellektuelt, følelsesmæssigt, socialt og med hensyn til opbygning af værdier og holdninger.

Undervisningens indhold

På grundlag af erfaringerne fra det meget omfattende 4-årige Udviklingsprogram for Folkeskolen rummer lovforslaget som noget nyt, at undervisningen i de enkelte fag skal vekselvirke med en undervisning i tværgående emner og problemstillinger. Kombineret med en stadig fornyelse af fagenes indhold kan et arbejde på tværs af faggrænserne bidrage til at løse problemet med den overvældende stofmængde. Samtidig har det været afgørende at fastholde kravet til faglighed både i den fagdelte og i den mere tværgående undervisning. Derfor præciseres det i bestemmelserne og de tilhørende bemærkninger, at målet er faglig fordybelse, overblik og sammenhæng.

Undervisningsministeren vil fortsat udarbejde formål, vejledende læseplaner og undervisningsvejledninger for folkeskolens fagrække. Ministeren vil desuden udsende vejledninger, der indeholder anvisninger på, hvordan undervisningen kan tilrettelægges på det nye grundlag.

Under Folkeskolens Udviklingsprogram har der været gennemført forsøg med tidligere påbegyndelse af fremmedsprog og valg mellem tysk og fransk som 2. fremmedsprog. Resultaterne af disse forsøg var ikke entydige, men de har vist, at der er grundlag for at lade engelskundervisningen begynde på 4. klassetrin

mod i dag 5. klassetrin. Der lægges samtidig op til, at skoler, der ønsker det, og som har tilstrækkelig søgning blandt eleverne, tilbyder fransk som alternativ til tysk fra 7. klassetrin.

Den naturfaglige dimension i skolens undervisning skal styrkes. Dette er baggrunden for, at der er indført et nyt fag: natur/teknik, på 1.-6. klassetrin. Faget skal rumme elementer af såvel biologi som geografi og fysik/kemi, men det skal også kendes på sine særlige eksperimenterende og udforskende arbejdsformer. Faget udgør endvidere grundlaget for undervisningen i geografi, biologi og fysik/kemi på de følgende klassetrin.

Prøver og evaluering

Lovforslaget rummer en opstramning af prøvesystemet. Efter 9. klasse kan eleverne indstille sig til folkeskolens afgangsprøve i hvert af prøvefagene. Afgangsprøverne vil være differentierede og indeholde opgaver af varierende sværhedsgrader. Afgangsprøverne vil således rumme muligheder for alle elever.

Efter 10. klasse beholdes den udvidede afgangsprøve, og som i dag kan eleverne vælge at gentage prøven fra 9. klasse.

Som noget nyt indfører forslaget en projektopgave på 9. og 10. klassetrin. Opgaven bliver først obligatorisk for skolerne fra skoleåret 1996/97, men der er intet til hinder for, at skolerne allerede fra det kommende skoleår indfører projektopgaven. Ud fra et emne, som skolen vælger, formulerer den enkelte elev eller elevgruppe en opgave. Eleverne planlægger, samler information, bearbejder opgaven og fremlægger resultatet.

Opgaven er et led i den almindelige undervisning og udføres i marts-april måned. Herved er der lagt vægt på at styrke nye arbejdsformer og tværfaglige forløb i folkeskolen. Projektarbejde er i dag en kendt arbejdsform på mange skoler, og projektopgaven bygger videre på de erfaringer, der er gjort gennem en årrække og beskrevet bl.a. i rapporterne fra Folkeskolens Udviklingsråd.

Ministeriet vil udsende generelle retningslinier og rammer for denne opgave. Eleven kan efter eget valg få bedømt sin opgave med en skriftlig vurdering eller med en karakter. Hvis eleven ønsker det, kan bedømmelsen påføres afgangsbrevet.

Der er således lagt op til en bredere vurdering af elevernes kunnen end en bedømmelse alene med en karakter efter 13-skalaen. Det er i god overensstemmelse med den nye bestemmelse i lovforslaget, der fastsætter, at der løbende skal foretages en evaluering af elevernes udbytte af undervisningen. Denne

form for evaluering peger fremad og udgør grundlaget for vejledning af eleven og for den videre planlægning af undervisningen.

Som noget nyt giver forslaget også mulighed for, at eleven efter eget valg kan få påført afgangsbrevet skriftlige vurderinger i andre fag end prøvefagene.

De nye arbejdsformer og den løbende evaluering giver et mere nuanceret og dækkende billede af den enkelte elevs kunnen og fremmer en tilpasning af undervisningen til elevernes forskellige forudsætninger. Herigennem sikres det, at undervisningen og indlæringen bliver alsidig.

Skolen og lokalsamfundet

Skolen har gennem tiden stået centralt i det lokale kulturliv. Lovforslaget skaber mulighed for, at folkeskolens virksomhed også vil kunne omfatte et alsidigt kultur- og fritidstilbud, der formidles i et tæt samarbejde med lokalsamfundets folkeoplysnings- og foreningsliv, det frivillige børne- og ungdomsarbejde samt andre interesserede kredse af borgere. Erfaringerne fra Folkeskolens Udviklingsprogram har vist, at der er stor interesse for at kunne bruge skolen som lokalt kulturcenter.

Med det foreliggende lovforslag kan det lokale selvstyre udvikle sig under ansvar over for de mål og rammer, der er sat centralt og lokalt.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Lovforslaget medfører, at fagene natur/teknik samt samfundsfag indføres i folkeskolens fagrække. Endvidere er der foreslået en ændret placering af visse fag. Dette fremgår af den i bilaget skitserede vejledende timefordelingsplan. Som det fremgår heraf, rummer forslaget til ny vejledende timefordelingsplan en forøgelse i forhold til den nugældende vejledende plan på 5 timer for et skoleforløb.

I lovforslaget er angivet nye minimumstimetal for de enkelte klassetrin. Kommunerne kan afvige fra disse minimumstimetal efter nærmere regler, der fastsættes af ministeren. Disse regler vil blive udarbejdet i samarbejde med Kommunernes Landsforening og vil blive udformet sådan, at det under visse klare forudsætninger (små skoler, få elever) ikke kræver dispensation at afvige fra minimumstimetallet.

Der er indarbejdet en særlig ikrafttrædelsesbestemmelse vedrørende § 14 om aflæggelse af prøver samt vedrørende § 13 om projektopgaven. Tidspunktet for iværksættelsen er afpasset efter, hvornår udviklingen i folkeskolen gør dette hensigtsmæssigt.

De samlede økonomiske konsekvenser af lovforslaget er herefter opgjort til 120 mio. kr.

Det er herudover regeringens hensigt på finanslovsforslaget at afsætte en pulje på 25 mio. kr. årligt i tre år til lærernes efteruddannelse samt en central forsøgpulje på 25 mio. kr. årligt.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget forhandles for tiden med de kommunale organisationer. Disse forhandlinger er endnu ikke afsluttet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Folkeskolens formål

Til § 1

Det foreslås at tilføje den hidtil gældende formålsparagraf en kulturel dimension, idet det udtrykkeligt understreges, at skolen skal gøre eleverne fortrolige med dansk kultur, herunder kristendom, og give dem forståelse for andre kulturer, fx andre europæiske landes kultur og de kulturer, indvandrergupper er præget af. Det understreges, at skolen skal sikre alsidighed i de udfordringer, eleverne møder i undervisningen. »Den enkelte elevs alsidige, personlige udvikling«, indbefatter både åndelig, intellektuel, musisk, fysisk og social udvikling. Ordet »selvvirksomhed« er ændret til »virkelyst og fordybelse«, ligesom det understreges, at eleverne skal udvikle »erkendelse« og »tillid til egne muligheder« og »baggrund for at tage stilling og handle«. »Medleven og medbestemmelse« er blevet til »medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter«. »Åndsfrihed og demokrati« er blevet suppleret med »ligeværd«. Endelig er menneskets samspil med naturen nævnt som et oplagt eksempel på den ansvarlighed lokalt såvel som globalt, der kræves af fremtidens verdensborgere.

Til § 2

I overensstemmelse med de ændrede forpligtelser foreslås det, at det allerede i lovens indledende kapitel præciseres, hvilket ansvar der er pålagt henholdsvis kommunalbestyrelsen, den enkelte skole, elever og forældre i relation til opfyldelsen af folkeskolens formål.

Lovteksten tilsigter en klarere kompetencefordeling mellem kommunalbestyrelsen, hvis skolepolitik fastlægges i form af rammer i henhold til § 40, og den enkelte skole, som får det samlede konkrete ansvar for den pædagogiske udvikling og ansvaret for undervisningens organisering og kvalitet. Kommunalbestyrelsens detailkompetence på dette område overføres således til den enkelte skole, der herved får et øget ansvar for, at undervisningen lever op til fol-

keskolens formål. Med henblik på at kunne opnå dette tillægges der samtidig skolerne øget frihed til at organisere undervisningen på en mere hensigtsmæssig måde. Der henvises i den forbindelse til bl.a. forslaget om at give skolebestyrelserne øget indflydelse på undervisningens organisering, til forslaget om at ophæve bestemmelserne om kursusdelte undervisning, til forslaget om at ophæve begrænsningen af ikke-fagdelte undervisning samt til ophævelse af bestemmelsen om begrænsningen for samlæsning på tværs af klasser og klassetrin.

I stk. 3 foreslås det, at elever og forældre skal samarbejde med skolen om at leve op til folkeskolens formål. Dette forudsætter, at forældrene sørger for, at deres børn passer skolegangen. For eleverne forudsætter det, at de deltager aktivt i undervisningen. For lærerne forudsætter det, at de tilrettelægger undervisningen, således at den lever op til kravene i lovforslagets bestemmelser.

Til § 3

§ 3, stk. 1 og 2, er en uændret videreførelse af § 3, stk. 1 og 2, i den eksisterende folkeskolelov.

De eksisterende regler om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogiske bistand er indeholdt i Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 537 af 16. juli 1990.

Stk. 3 og 4 er en uændret videreførelse af § 3, stk. 3, og stk. 4 i den gældende lov.

Som stk. 5 foreslås det, at der åbnes mulighed for, at voksne i begrænset omfang på 8.-10. klassetrin kan deltage i folkeskolens undervisning. Forslaget har især til hensigt at lade voksne i områder af landet, hvor der er langt til voksenundervisningstilbud, deltage i undervisningen på de ældste klassetrin. Voksnes mulighed for deltagelse i folkeskolens undervisning fritager ikke amtskommunerne og Københavns og Frederiksberg kommuner for forpligtelsen til i henhold til lov nr. 335 af 24. maj 1989 om almen voksenuddannelse at tilbyde voksne mulighed for fortsat uddannelse. Det forudsættes, at skolebestyrelsen på den pågældende skole er indforstået med, at der deltager voksne i undervisningen. Inden for de generelle retningslinjer, som kommunalbestyrelsen har fastsat i henhold til § 40, stk. 2, nr. 5, er det således skolebestyrelsen på den enkelte skole, der har kompetencen til at afgøre, om voksne skal kunne deltage i skolens almindelige undervisning, samt på hvilken måde og i hvilket omfang. Der henvises i den forbindelse til forslaget § 44, stk. 5. Endvidere henvises til forslaget § 50, stk. 1, hvorefter der vil kunne opkræves betaling for voksnes deltagelse i undervisningen. Voksnes deltagelse i undervisningen har væ-

ret emnet for en række projekter under Folkeskolens Udviklingsråd.

Som stk. 6 foreslås det, at folkeskolens virksomhed foruden obligatorisk undervisning af børn og unge i den undervisningspligtige alder kan omfatte et alsidigt kultur- og fritidstilbud, der formidles i et tæt samarbejde med lokalsamfundets folkeoplysnings- og foreningsliv, det frivillige børne- og ungdomsarbejde samt andre interesserede kredse af borgere.

Erfaringer fra en række projekter om skolen som lokalt kulturcenter under Folkeskolens Udviklingsråd har vist, at kulturcentre kan være meget forskellige, men at de dog har visse fælles kendetegn. Kulturcentre kan medvirke til at genskabe skolens centrale rolle i lokalsamfundet, og bidrage til at generationerne kan være sammen, at naboskab og fællesskab styrkes, samt at lokalområdets udbud og aktiviteter bliver flere og koordineres bedre. Efter forslaget overlades det til den enkelte skolebestyrelse inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer i henhold til § 40, stk. 2, nr. 5, at træffe beslutning om, hvorvidt skolens ledelse skal medvirke i et sådant samarbejde. Der henvises i den forbindelse til forslag til § 44, stk. 6, og til § 50, stk. 1, hvorefter kommunalbestyrelsen kan opkræve betaling af deltagerne i de nævnte aktiviteter. Der bør i den forbindelse tages hensyn til, at disse aktiviteter ikke tilbydes i ubillig konkurrence med de private foreninger og andre kredse i kommunen. Kommunalbestyrelsen vil i forbindelse med fastsættelse af retningslinjer for kulturcentre endvidere kunne indhente udtalelse fra Folkeoplysningsudvalget.

Til § 4

§ 4, stk. 1, er en uændret videreførelse af § 3a, stk. 1, i den eksisterende folkeskolelov.

Den foreslåede ændring af § 4, stk. 2, indebærer, at det ikke længere er undervisningsministeren, der skal godkende, at en elev, hvis udvikling kræver en særlig, vidtgående hensyntagen eller støtte, kan få et særligt tilrettelagt undervisningsforløb på 11 år. Afgørelsen herom træffes herefter lokalt. Forslaget er et led i den almindelige afbureaukratisering.

Til § 5

§ 5 omhandler folkeskolens obligatoriske undervisning og træder i stedet for § 4 i den eksisterende folkeskolelov. Som noget nyt foreslås det som stk. 1, at det nu lovfæstes, at undervisningen skal give eleverne mulighed for både faglig fordybelse, overblik og oplevelse af sammenhæng. Skolen bør i sin undervisning have sig to bestræbelser for øje. På den

ene side skal undervisningen leve op til de krav, der er opstillet i folkeskolens overordnede formål og de enkelte fags og obligatoriske emners formål og læseplaner. På den anden side bør læreren ved valget af indhold og i tilrettelæggelsen af arbejdet være opmærksom på, hvordan undervisningen kan tilrettelægges, så eleverne ikke alene møder skolefagets indhold og metoder fag for fag, men også i samarbejde mellem flere fag, således at fagene og lærerne støtter hinanden. Den gældende bestemmelse i § 4, stk. 3, om grænserne for, i hvilke fag og på hvilke klassetrin der kan ske ikke-fagdelt undervisning, foreslås i konsekvens heraf ophævet.

Om tilrettelæggelsen af undervisningen henvises i øvrigt til § 18 og bemærkningerne hertil.

Arbejdet på skolen må fordeles mellem lærerne, så de samlede lærerkvalifikationer udnyttes bedst muligt. Samtidig bør der stilles de fornødne krav til undervisningsmaterialer. Der henvises i øvrigt til de mange evaluerede udviklingsarbejder under Udviklingsrådet og til kvalitetsudviklingsrapporterne udgivet af Undervisningsministeriet.

Systematikken er i stk. 2 ændret således, at bestemmelsen nu indeholder 3 hovedafsnit: Et for de humanistiske fag, et for de praktisk/musiske fag og et for de naturvidenskabelige fag. Det er vigtigt, at der er balance mellem de 3 hovedafsnit.

For alle fagene i de tre grupper gælder det, at man skal være opmærksom på, at edb skal integreres, som det er beskrevet i undervisningsvejledningen for gældende lovs obligatoriske emne edb og i de supplementter til fagets læseplaner, der udsendes og er udsendt fra ministeriet de seneste år. Integration af edb giver mulighed for en udvikling af fagets emner, begreber og metoder og eksempler herpå vil indgå i kommende undervisningsvejledninger.

Vedrørende de humanistiske fag

Der er ingen ændringer til faget dansk. Den ændrede formulering for faget kristendomsundervisning indebærer ingen realitetsændring, men foreslås alene for at præcisere kontinuiteten i undervisningen.

Engelsk foreslås påbegyndt på 4. klassetrin. Erfaringerne fra bl.a. Folkeskolens Udviklingsprogram har vist, at børn er meget motiverede for at lære fremmedsprog på et tidligere tidspunkt. Fx kunne eleverne gennem praktiske og musiske aktiviteter lære at anvende engelsk i konkrete situationer.

Historie placeres efter forslaget som obligatorisk fag på 3.-8. klassetrin (nu 3.-9.), og det nye fag, samfundsfag, placeres på 9. klassetrin. Samtidig foreslås faget samtidsorientering afskaffet.

Faget samfundsfag behandler grundlæggende samfundsfaglige emner og problemstillinger i et historisk og samfundsfagligt perspektiv. Hovedvægten i faget lægges på økonomi, sociale relationer og dansk og international politik, herunder bl.a. politiske institutioner og arbejdsmarkedets organisationer. Faget skal medvirke til, at eleverne udvikler overblik, holdninger, sans for perspektiver, kritisk sans og evne til at iagttage, analysere og vurdere. Faget skal således bidrage til elevernes forståelse af, at demokrati bygger på viden om samfundet og dets historiske forudsætninger, på et personligt tilegnet værdigrundlag og på den enkeltes medleven og medansvar for løsningen af fælles opgaver.

Vedrørende de praktisk/musiske fag

Der er ingen ændringer til fagene idræt, håndarbejde, sløjd og hjemkundskab. Vedrørende formning foreslås det, at fagets betegnelse i overensstemmelse med den udsendte undervisningsvejledning (1991/4) for faget billedkunst/formning ændres fra formning til billedkunst, bl.a. for at understrege fagets kulturelle og æstetiske dimension.

Med henblik på at styrke undervisningen i musik i grundskolen foreslås undervisningen i dette fag gjort obligatorisk i yderligere et år, dvs. til og med 6. klassetrin.

Vedrørende de naturvidenskabelige fag

Det foreslås, at faget regning/matematik for fremtiden kaldes matematik, således som det er tilfældet i de øvrige nordiske og i de fleste andre europæiske lande. Forslaget indebærer ingen ændringer i øvrigt.

Ud fra et ønske om at styrke det naturvidenskabelige område foreslås det, at natur/teknik indføres som obligatorisk fag fra 1.-6. klassetrin. Hovedelementerne i undervisningen vil blive hentet fra fagene geografi, biologi, fysik og kemi. Det forudsættes, at læreren i sine overvejelser om indholdsvalg tager udgangspunkt i børnenes omverden med henblik på at give dem begreb om naturfaglig tankegang og metode. Undervisningen bør tilrettelægges således, at eleverne får mulighed for at udføre eksperimenter og arbejde med praktiske opgaver, og således at eleverne kommer i kontakt med den natur- og menneskeskabte omverden. I konsekvens heraf foreslås det, at fysik/kemi og som noget nyt også biologi og geografi først påbegyndes som selvstændige fag på 7. klassetrin. I disse fag vil eleverne kunne udnytte den indsigt og de arbejdsmetoder, de har tilegnet sig gennem de første 6 års undervisning i natur/teknik til at opnå en dybere forståelse af faglige elementer.

Vedrørende tysk/fransk

Det foreslås i stk. 3, at faget tysk fortsat skal være et tilbudsfag fra 7.-9. klassetrin.

Under hensyntagen til den stadigt stigende internationalisering og dermed øget behov for beherskelse af forskellige fremmedsprog foreslås som noget nyt, at skolerne får mulighed for at tilbyde eleverne på 7.-9. klassetrin undervisning i faget fransk i stedet for tysk. Tilbudsfaget fransk vil kunne etableres på skoler, der har en sådan størrelse, at oprettelse af et franskhold på baggrund af omfanget af elevsøgningen umiddelbart vil kunne iværksættes fra 7. klassetrin uden merudgifter. Med forslaget appelleres til kommunerne om at give eleverne mulighed for at vælge fransk som tilbudsfag på i hvert fald nogle af kommunens skoler. Muligheden for på 8.-10. klassetrin at kunne modtage undervisning i fransk som valgfag foreslås opretholdt, jf. § 9, stk. 1. De skoler, der tilbyder fransk som tilbudsfag på 7.-9. klassetrin og i 10. klasse i medfør af § 8, stk. 3, vil kunne tilbyde tysk som valgfag på 8.-10. klassetrin, jf. § 9, stk. 3, således at alle skoler får mulighed for at tilbyde 3 fremmedsprog.

I forlængelse af ovenstående foreslås det, at tysk og fransk ikke længere skal gives som 1-årigt tilbudsfag på 10. klassetrin. Den tilsvarende prøve falder derved bort. Eleverne har dog ret til i 10. klasse at modtage tilbud om fortsat undervisning i fagene, jf. § 8, stk. 3. Om prøveadgangen i fagene henvises til § 14, stk. 1, samt bemærkningerne hertil.

Undervisning i videre omfang

Som noget nyt foreslås det som stk. 5, at undervisning også kan gives på højere klassetrin end nævnt i stk. 2.

Forslaget vil give de skoler, der måtte ønske det, mulighed for at tilbyde fag som musik, billedkunst, håndarbejde, natur/teknik mv. i videre omfang end nævnt i stk. 2.

Supplerende undervisning mv.

Bestemmelsen i stk. 6, 1. pkt., er en videreførelse af den gældende lovs § 4, stk. 6, 1. pkt., om supplerende undervisning og anden faglig støtte. Dette tilbud skal fortsat gives i fornødent omfang til elever, der har skiftet skole eller som af gyldig grund ikke har kunnet følge undervisningen gennem længere tid.

Stk. 6, 2. pkt., er en uændret videreførelse af gældende lovs § 4, stk. 6, 2. pkt.

Som stk. 7, 1. pkt., foreslås indført en bestemmelse om kommunernes forpligtelse til at give særlig tilret-

telagt danskundervisning til fremmedsprogede elever. Hensigten med forslaget er at give særlig tilrettelagt danskundervisning til de fremmedsprogede elever, der har vanskeligt ved at følge skolens almindelige undervisning. Lovforslaget indebærer ingen realitetsændring, idet kommunerne allerede i dag giver en sådan undervisning.

§ 5, stk. 7, 2. pkt. er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 4, stk. 7, om modersmålsundervisningen.

Ministeren forventes at nedsætte et læseplansudvalg, der skal udarbejde forslag til en læseplan for modersmålsundervisningen på 1.-7. klassetrin og for de efterfølgende klassetrin, hvor modersmålsundervisningen forventes at kunne blive tilbudt som valgfag.

Til § 6

§ 6, stk. 1, 1. pkt., er en uændret videreførelse af gældende lovs § 5, stk. 1. Som 2. pkt. foreslås indføjet, at undervisningen på de ældste klassetrin tillige skal omfatte fremmede religioner og andre livsanskuelser. Denne ændring er en konsekvens af ændringen af bestemmelsen i § 7 om obligatoriske emner. Reelt vil ændringen være af ringe betydning, idet undervisningen i det obligatoriske emne »fremmede religioner og andre livsanskuelser«, helt overvejende har været givet i forbindelse med kristendomsundervisningen.

Bestemmelsen i stk. 2 er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 5, stk. 2.

Til § 7

Der har fra forskellig side været udtrykt ønske om at udvide antallet af obligatoriske emner med en række nærmere afgrænsede emner, som det efter forslagsstillernes opfattelse også er skolens opgave at formidle. De fleste af disse emner indgår som indholdselementer i skolens fag, og undervisningen heri varetages således i forbindelse med disse fag.

Udviklingen inden for områderne miljø og medier har gennem de senere år medført, at de i stigende grad har vundet indpas i undervisningen. I praksis udgør miljøemner allerede en væsentlig indfaldsvinkel i undervisningen i flere af skolens fag. Der kan nævnes fagene geografi og biologi, fysik/kemi og samfundsfag (samtidsorientering). I forbindelse med udarbejdelse og revision af vejledende læseplaner for disse og andre fag (eksempelvis natur/teknik) vil denne integrering af emnet miljø blive videreført gennem tilføjelse af de nødvendige beskrivelser i fagformål og vejledende læseplaner.

Også for medier er der tale om, at emnet i stigende omfang indgår i allerede eksisterende fag. For disse fag er der både tale om den tekniske side af medierne og den stigende betydning, medierne har for opinionsdannelse. Beskæftigelsen med medier har betydning, at eleverne med større interesse har arbejdet med disse fag og derved opnået bedre kundskaber. Ved at justere og tilføje nye indholdsangivelser i relevante fag fortsættes de igangværende bestræbelser på at styrke emnet mediers placering i skolens undervisning. Tilføjjelsen af medier til listen over valgfag, jf. lovforslagets § 9, stk. 1, er ligeledes med til at fremme mulighederne for at inddrage dette emne i undervisningen.

Med forslaget indføres et nyt obligatorisk emne, familie kundskab. Dette nye emne har til formål at give eleverne en forståelse for de grundlæggende værdier, der er centrale for familien som fundament i samfundet.

Uddannelses- og erhvervsorientering foreslås opretholdt som obligatorisk emne, idet det dog udbygges med arbejdsmarkedsorientering, så det fremover tillige bredt orienterer om forskellige former for tilknytning til arbejdsmarkedet, herunder arbejdsmarkedet som medarbejder og selvstændig.

Det obligatoriske emne norsk og svensk kommer til at indgå i formålet for faget dansk, mens fremmede religioner og andre livsanskuelser vil blive omfattet af kristendomsundervisningen, jf. § 6, stk. 1, og bemærkningerne hertil.

Edb foreslås afskaffet som obligatorisk emne, idet det forudsættes, at indholdet integreres i de obligatoriske fag på de yngste klassetrin. Derved får alle elever en grundlæggende forståelse af informations- teknologiens begreber og metoder og et kendskab til, hvor datamaskinerne med fordel kan anvendes i fagene. Dette kendskab skal danne grundlag for den generelle integration af edb i fagene, jf. herved tillige bemærkningerne til lovforslagets § 5.

De obligatoriske emner, der er nævnt i denne bestemmelse, kan på lige fod med de fag, der er nævnt i § 5, indgå i undervisning i tværgående emner og problemstillinger.

Loven har nu karakter af rammelov i en sådan grad, at de særlige bestemmelser for Københavns Kommune kan ophæves. Derfor foreslås de særlige bestemmelser herom i gældende lovs § 6, stk. 3, ophævet.

Undervisningsministerens kompetence til at fastsætte regler om formålet med undervisning i de obligatoriske emner foreslås overført til § 10.

Til § 8

Bestemmelsen er i princippet en videreførelse af den gældende lovs § 7 om undervisningen i 10. klasse.

Som følge af den foreslåede ændring til § 5, stk. 2, nr. 1, litra e, er faget samtidsorientering erstattet af samfundsfag.

Som konsekvens af den foreslåede ændring i henholdsvis § 5, stk. 3 og 4, og § 9 foreslås det, at tysk og fransk ikke længere skal være 1-årige tilbudsfag på 10. klassetrin. Derimod præciseres det i stk. 3, at de elever, der har modtaget undervisning i fagene som tilbudsfag i henhold til § 5, stk. 3 eller stk. 4, har ret til også i 10. klasse at modtage undervisning i fagene. Der henvises endvidere til bemærkningerne til § 14, stk. 1 og 2, om adgangen til at indstille sig til prøver i disse fag.

Til § 9

§ 9 er i princippet en videreførelse af den gældende lovs § 9 om udbuddet af valgfag.

Siden 1991 har kommunerne kunnet beslutte at tilbyde fransk som valgfag på 8.-10. klasse, jf. ministeriets bekendtgørelse nr. 167 af 18. marts 1991. Forslaget om, at faget fransk indføres i lovteksten, indebærer derfor i princippet ingen ændringer, men skal ses i sammenhæng med den foreslåede 4-7-8 sprogmodel. Med hensyn til adgangen til at aflægge prøve i fransk som valgfag henvises til § 14, stk. 2, samt bemærkningerne hertil.

Såfremt en skole tilbyder fransk som tilbudsfag, jf. § 5, stk. 4, kan skolen tillige i henhold til § 9, stk. 3, tilbyde tysk som valgfag fra 8. klasse. Om adgangen til at aflægge prøve i tysk som valgfag henvises til § 14, stk. 2.

Som følge af den teknologiske udvikling foreslås det at indsætte tekstbehandling i rækken af valgfag i stedet for maskinskrivning. Begrundelsen herfor er, at mange elever allerede vil have lært at bruge et tastatur, når de får tilbudt valgfag på 8. klassetrin. Eleverne bliver på et stadig tidligere tidspunkt i skoleforløbet undervist i brugen af edb og dermed i brugen af et tastatur. På denne baggrund forventes maskinskrivning som et egentligt fag at blive overflødig i løbet af de kommende år. I konsekvens heraf foreslås benævnelsen taget ud af valgfagsrækken og erstattet af tekstbehandling, der også dækker maskinskrivning. Der er således intet til hinder for, at skoler, der ikke har det fornødne apparatur til at tilbyde undervisning i elektronisk tekstbehandling, fortsat kan tilbyde undervisning i maskinskrivning. Om ophævelse af den generelle adgang til at indstille sig til

prøve i maskinskrivning henvises til bemærkningerne til § 14.

Endvidere foreslås teknologi indført som valgfag på 8.-10. klassetrin. Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 5, stk. 2, om undervisning i naturfagene. Formålet med undervisningen er at give eleverne mulighed for at opnå forståelse for naturvidenskabernes vekselvirkning og bidrag til den teknologiske udvikling og deraf følgende samfundsmæssige forandringer.

Som noget nyt foreslås medier indført som valgfag. Formålet med undervisningen er, at eleverne får indsigt i de forskellige mediers betydning for informationsformidling og opinionsdannelse. I undervisningen indgår analyse af tilblivelse, opbygning og formidling af informationer, værdier og holdninger.

Kendskab til uddannelsesforhold og vilkårene i arbejdslivet mv. som valgfag foreslås ændret, så det fremover kommer til at hedde arbejdskendskab. Indholdet i valgfaget arbejdskendskab vil svare til indholdet i det hidtidige valgfag. Som konsekvens af lovforslagets § 5, stk. 2, om undervisningen i naturfagene samt forslaget om at indføre teknologi som valgfag foreslås det, at geografi og biologi ikke længere skal være valgfag på 8.-10. klassetrin.

I § 8 foreslås det, at samfundsfag, der som nævnt indeholder elementer af historie, skal gives som tilbudsfag på 10. klassetrin, hvorfor det foreslås, at historie ikke længere kan tilbydes som valgfag på dette klassetrin.

Det foreslås som stk. 2, at latin videreføres som valgfag på 10. klassetrin.

Stk. 4 er i princippet en videreførelse af § 9, stk. 3, i den gældende lov.

Stk. 5 har til formål at give kommuner og skoler en øget frihed til at sammensætte et fleksibelt undervisningstilbud. Erfaringerne fra anderledes organiserede 10. klasseforløb og erhvervsklasser kan her sammen med specielt tilpassede uddannelsesforløb i erhvervsskoler, produktionsskoler og andre skoleformer anvendes ved tilrettelæggelsen af en undervisning for enkeltelever eller grupper af elever i 8.-10. klasse, der bygger på en udnyttelse af sammenhængen mellem det praktiske og det teoretiske udmøntet i kortere eller længere forløb. Der lægges med bestemmelsen samtidig op til, at det lokale samfund, herunder erhvervslivet, inddrages og deltager i udformningen og gennemførelsen af sådanne undervisningsforløb.

I stk. 6 foreslås Københavns Kommunes særlige kompetence til at fastsætte regler for undervisning i valgfag ophævet, således at valgfag i Københavns Kommune fremover vil være omfattet af de samme regler som valgfag i andre kommuner.

Interessen for at kunne tilbyde andre praktisk eller kunstnerisk betonedede fag er stigende. I dag skal alle sådanne ønsker godkendes af undervisningsministeren. Som led i en fortsat decentralisering af kompetence til kommunerne foreslås det i stk. 7, at kompetencen til at godkende andre praktisk eller kunstnerisk betonedede fag eller emner end de i stk. 1 nævnte tillægges alle kommuner, således som tilfældet allerede er i dag for Københavns Kommune. Der henvises i den forbindelse til, at undervisningen kan tilrettelægges i samarbejde med den kommunale ungdomsskole, således at eleverne henvises hertil i det omfang, det er nødvendigt, jf. § 22, stk. 5.

Det fremgår af § 16, stk. 3, at undervisningen i de obligatoriske fag i henhold til § 5, stk. 2, i 8. og 9. klasse ikke må overstige 24 timer. Samtidig fremgår det af § 16, stk. 1, at elevernes ugentlige undervisningstid skal være mindst 28 timer på 8.-10. klassetrin. Derfor foreslås det i stk. 8, at elever på 8.-10. klassetrin skal vælge mindst 1 valgfag eller tilbudsfag, således at det samlede ugentlige timetal bliver mindst 28. Vedrørende 10. klassetrin henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 16. Forslagets 2. pkt. er blot en præcisering af omfanget af valgfag, der som minimum skal tilbydes eleverne. Forslaget svarer til bestemmelsen i den gældende lovs § 9, stk. 7.

Til § 10

Ministerens beføjelser til at angive indholdet i skolens undervisning er samlet i denne bestemmelse. Beslutninger om formål for undervisningen træffes af ministeren; bredere indholds- og metodevalg træffes på den enkelte skole. Undervisningsministeren udsender vejledende materiale herom.

En række af gældende lovs bindende regler om undervisningens organisering, herunder gældende lovs § 8 om kursusdeling i visse fag, ophæves. Lovforslaget er således en fortsættelse af den udvikling, der blev påbegyndt i 1975.

Det fremhæves gennem hele lovforslaget (jf. især §§ 1, 18 og 25), at skolen skal indeholde udfordringer for alle elever, hvorved princippet om undervisningsdifferentiering tilgodeses.

For at rådgive skolen og de enkelte lærere i arbejdet med tilrettelæggelsen af undervisningen vil Undervisningsministeriets vejledende læseplaner og undervisningsvejledninger også indeholde anvisninger på, hvordan undervisningsdifferentiering og undervisning i tværgående emner og problemstillinger mest hensigtsmæssigt kan planlægges og gennemføres.

Til § 11

Bestemmelsen om børnehaveklassen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 10.

Til § 12

Stk. 1 og 2 er en uændret videreførelse af § 11, stk. 1 og 2, i den gældende lov.

Med forslaget i stk. 3 tillægges der den enkelte elev en høj grad af medbestemmelse på eget skoleforløb. Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget til § 14, stk. 6, hvorefter beslutning om indstilling til prøver også træffes af eleven selv efter samråd med forældrene og skolen.

Til § 13

Folkeskolelovens § 12 indeholder i dag bestemmelser om såvel den underretning, der skal gives forældrene om elevernes udbytte af skolegangen, som om på hvilket tidspunkt og i hvilke fag eleverne kan indstille sig til prøve.

Med lovforslaget er den gældende § 12 blevet delt i 2 bestemmelser, nemlig § 13 om karaktergivning mv. og § 14 om prøveadgangen.

Ifølge § 44, stk. 2, nr. 3, er det skolebestyrelsen, der fastsætter principper for underretning af hjemmene om elevernes udbytte af undervisningen.

Ud over den evaluering, der kommer til udtryk i standpunktskarakterer og prøvekarakterer i de ældste klasser, skal der på alle klassetrin som en integreret del af undervisningen løbende foretages en alsidig evaluering af elevernes udbytte af undervisningen.

Formålet med en sådan evaluering er at informere lærere, elever og forældre om, i hvilket omfang undervisningen har givet det forventede resultat, og på hvilken måde den videre undervisning skal planlægges og gennemføres. Evalueringen danner grundlag for vejledning af den enkelte elev og er nødvendig for tilrettelæggelse og sikring af tilstrækkelig undervisningsdifferentiering. En evaluering med dette sigte kan gennemføres på flere forskellige måder, fx gennem prøver, spørgeskemaer, iagttagelser og samtaler. Evalueringen bør i videst muligt omfang finde sted under elevens aktive medvirken.

Med forslaget i stk. 3 opretholdes den nuværende regel om, at der skal gives karakterer (efter 13-skalaen) på 8.-10. klassetrin i de fag, hvor eleverne kan indstille sig til prøve. Desuden opretholdes den gældende regel om, at elever, der forlader skolen efter 7. klasse eller senere, skal have deres standpunkt i de prøveforberedende fag udtrykt ved hjælp af karakterer.

Forslaget i stk. 4 om, at standpunktskarakterer skal gives mindst 2 gange om året på 8.-10. klassetrin, er alene en præcisering af eksisterende praksis, hvorefter enhver standpunktskarakter udtrykker elevens status med hensyn til, hvor langt eleven er nået siden skoleårets start i kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer i forhold til læseplanen for det pågældende fag. Udtrykket årskarakter udgår.

I stk. 5 foreslås som noget nyt, at der i 9. og 10. klasse indføres en obligatorisk projektopgave, der indgår som en del af undervisningen.

Projektopgaven udarbejdes senest i april måned og bedømmes med en bredere, skriftlig vurdering og efter elevens valg tillige med en karakter.

Det er i øvrigt hensigten, at der ved vurderingen tages udgangspunkt i tre hovedområder (indhold, proces og formidling af det færdige resultat). Der er tale om en helhedsvurdering, og afhængig af emnet og arbejdets art kan der lægges vægt på forskellige aspekter. Dette vil fremgå af den skriftlige udtalelse.

Det er forudsat, at lærergruppen, som arbejder sammen om klassen, i samarbejde med eleverne finder frem til et eller flere overordnede emner og problemstillinger. Disse skal være så brede, at de kan anskues fra flere forskellige faglige vinkler samtidig, og der skal være mulighed for at anvende varierede erkendelsesformer, arbejdsmetoder og udtryksformer. Projektopgaven skal resultere i et konkret produkt, hvor udtryksformen/-formerne vælges af eleven.

Det overordnede emne skal indeholde forslag til delemer, hvorved der skabes mulighed for differentiering, således at projektopgaven kan løses på flere forskellige måder. Eleverne gives lejlighed til at demonstrere basale færdigheder inden for flere fag, og de skal have mulighed for at vise overblik over centrale stofområder og selvstændig vurdering og perspektivering. Opgaven kan være bygget op således, at et problem behandles ud fra en række forskellige synsvinkler, ofte på tværs af traditionelle faggrænser, og valget af teorier, metoder og redskaber styres ud fra det valgte problem. Et emne kan også være forankret i ét fag, fx dansk, men belyses, forklares og vurderes ud fra flere fag, som er relevante i den givne sammenhæng.

Der vil blive formuleret centrale rammer for projektopgaven. I disse vil indgå krav om, at eleverne gives mulighed for at anvende et fagligt begrebsapparat, nemlig de teknikker, metoder og teorier, som eleverne har arbejdet med i undervisningen.

Der vil desuden blive udsendt informationsmateriale med vejledende eksempler. Ligeledes udsendes centrale retningslinjer for projektopgavens udform-

ning og indhold, muligheder for fremlæggelse og bedømmelse.

I stk. 6 er der skabt mulighed for, at eleverne på 9. og 10. klassetrin kan udarbejde en fri opgave over et selvvalgt emne. Emnet aftales og defineres i samarbejde mellem lærer/lærere og elev/elever, men det er elevens interesser, der er afgørende for formuleringen. Der stilles ingen centrale krav til den frie opgave, idet der her skal være åbne muligheder for alle elever. Opgaven udføres i forbindelse med undervisningen og kan fx udarbejdes på grundlag af et praktikophold eller i samarbejde med en produktions-skole. Fremlæggelsen kan ske på det tidspunkt, der er mest hensigtsmæssigt. Opgaven bedømmes udelukkende af læreren/lærerne. Bedømmelsen kan efter elevens valg ske enten som en skriftlig udtalelse og/eller en karakter.

Forslaget i stk. 7 er en delvis videreførelse af den gældende lovs § 12, stk. 2. Det foreslås, at eleven kan vælge at få bedømmelsen af henholdsvis den obligatoriske projektopgave og den frie opgave påført afgangsbrevet som et supplement til de sidste standpunktskarakterer. Hvis projektopgaven er bedømt både med en skriftlig udtalelse og en karakter, kan eleven vælge kun at få den skriftlige udtalelse eller kun at få karakteren påført afgangsbrevet. Ud over at give standpunktskarakterer i prøvefagene, jf. bemærkningerne til stk. 3, har skolen mulighed for at evaluere eleven i andre fag ved skriftligt at redegøre for elevens udbytte af undervisningen. Hvis eleven ønsker det, kan disse udtalelser påføres eller vedhæftes afgangsbrevet som bilag, hvorved de bliver en del af dette.

Fra kommunernes side er der blevet rejst spørgsmål om, hvorvidt der, ligesom tidligere, kan afholdes terminsprøver i årets løb. Efter loven er der intet til hinder for, at der som et led i undervisningen kan afholdes sådanne større skriftlige prøver. Allerede i 1985 gav Folketingets Uddannelsesudvalg i betænkning af 23. maj 1985 udtryk for, at sådanne prøver vil kunne afholdes, som det også dengang var tilfældet i praksis, uanset der ikke direkte er hjemmel i loven hertil.

Som det følger af lovforslagets § 44, stk. 2, nr. 1, der er en videreførelse af den gældende lovs § 39e, stk. 2, nr. 1, er det skolebestyrelsen, der fastsætter principper for undervisningens organisering, herunder hvorvidt der skal afholdes terminsprøver og lignende større prøver.

Andre mindre prøver betragtes som et element i undervisningens tilrettelæggelse, hvorfor sådanne prøver normalt vil kunne afholdes efter behov efter den enkelte lærers skøn.

Til § 14

Efter forslaget i stk. 1 og stk. 2 kan eleverne i hvert af fagene dansk, matematik, engelsk, tysk, fransk og fysik/kemi ved afslutningen af 9. klasse indstille sig til folkeskolens afgangsprøve. Ved afslutningen af 10. klasse kan eleverne i hvert af de nævnte fag vælge enten at gentage folkeskolens afgangsprøve eller at indstille sig til folkeskolens udvidede afgangsprøve.

Prøvekravene til folkeskolens afgangsprøve fastsættes på grundlag af den fælles vejledende læseplan for det enkelte fag. Prøvekravene vil ligge inden for rammerne af denne læseplan, således som det i dag er tilfældet for faget dansk. Det betyder, at prøvekravene justeres i forhold til den nuværende afgangsprøve i de fag, som i henhold til den gældende lov kan deles i grundkurs og udvidet kursus. Ændringen af prøveniveauet betyder, at det vil være vanskeligere at opnå de høje karakterer.

Det faglige niveau tilpasses den samlede elevgruppe. Der vil blive stillet rimelige krav til den svagere elevgruppe, og højt præsterende elever vil skulle yde en indsats for at opnå de høje karakterer. Det vil sige, at der fx i det skriftlige prøvesæt i matematik både er opgaver, som en stor del af eleverne kan løse, og opgaver, der opleves som en udfordring af de dygtige elever. I den daglige undervisning sker der en tilsvarende skærpelse af kravene.

Generelt set vil der på 9. klassetrin kunne forventes god overensstemmelse mellem standpunktskarakterer og prøvekarakterer, idet standpunktskaraktererne gives under hensyntagen til opfyldelse af indholdsangivelserne i læseplanerne, og prøverne tilrettelægges og bedømmes ligeledes ud fra disse læseplaner. Læseplanerne vil dog altid være mere omfattende end det, der prøves i.

Også for 10. klasse vil der i hvert af prøvefagene være én fælles læseplan, og den udvidede prøve vil bygge på denne læseplan. Eleverne kan ved afslutningen af 10. klasse indstille sig til enten folkeskolens udvidede afgangsprøve eller folkeskolens afgangsprøve, 9. klasse. Det er afgørende, at denne mulighed for at gå til afgangsprøve 9. klasse ikke får eleverne til at betragte 10. klasse som en »gentagelse« af 9. klasse, men derimod som en mulighed for at lære noget mere og forbedre eventuelle resultater fra 9. klasse, dvs. øget faglig fordybelse og forståelse. I fagernes læseplaner for 10. klasse vil der blive anført muligheder for undervisningsdifferentiering.

Hvis en elev i 10. klasse har valgt at indstille sig til den udvidede prøve, gives sidste standpunktskarakterer i relation til 10. klassens læseplaner. Hvis en elev i 10. klasse har valgt at indstille sig til folkeskolens afgangsprøve, gives sidste standpunktskarakterer i

relation til læseplanerne for 9. klasse, idet denne prøve bygger på læseplanerne for dette klassetrin. Hvis en elev i 10. klasse i et eller flere fag ikke indstiller sig til prøve, vælger eleven, om sidste standpunktskarakter skal gives på grundlag af læseplanen for 9. klasse eller læseplanen for 10. klasse.

For både 9. og 10. klasse gælder det således, at sidste standpunktskarakter og prøvekarakter i det enkelte fag gives i relation til samme læseplan. Det er disse karakterer, der anføres på afgangsbrevet.

Med forslaget i stk. 2 fastsættes, at der for de elever, der har valgt fransk henholdsvis tysk som valgfag i 8.-9. klasse i henhold til § 9, stk. 1, og § 9, stk. 3, er samme prøvemuligheder som i tilbudsfaget fransk henholdsvis tysk fra 7.-9. klasse. Det forudsættes, at undervisningen i valgfaget har haft et omfang af ca. 4 timer ugentlig på både 8. og 9. klassetrin, og at undervisningens indhold svarer til indholdet i tilbuds-faget.

Som en konsekvens af dette kan elever, der har fulgt undervisningen i 8. og 9. klasse og eventuelt aflagt prøve efter 9. klasse, ved afslutningen af 10. klasse indstille sig til samme prøve som elever, der har haft tysk eller fransk som tilbuds-fag fra 7. klasse.

Optagelseskravene til gymnasiet og hf vil blive ændret, således at det bliver en betingelse, at eleverne enten har haft tysk eller fransk fra 7.-9. klasse eller fransk eller tysk i 8. og 9. klasse. Det to-årige forløb vil således blive adgangsgivende til gymnasiet, og eleverne vil kunne optages på fortsætterhold.

Skolerne har gennem de seneste år haft mulighed for at tilbyde undervisning og afsluttende prøver i fransk og tysk på en del forskellige niveauer. Blandt andet af hensyn til de efterfølgende uddannelser og deres planlægning af fremmedsprogsundervisningen forenkles de nugældende regler, idet der foreslås samme undervisningsniveau og samme prøveniveau i tilbuds-faget (2. fremmedsprog) og i valgfaget (3. fremmedsprog).

Som stk. 3 foreslås det, at bestemmelsen i den gældende lovs § 12, stk. 5, om elevernes adgang til at indstille sig til afgangsprøve i latin videreføres uændret.

Som følge af den teknologiske udvikling forventes faget maskinskrivning at blive overflødig i løbet af de kommende år. På baggrund heraf foreslås den generelle adgang til at indstille sig til prøve i faget ophevet. Maskinskrivning er dækket af valgfaget tekstbehandling, jf. § 9, stk. 1, med bemærkninger. Forslaget i stk. 4 er i øvrigt en uændret videreførelse af gældende lovs § 12, stk. 6.

Stk. 5 og 6 er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 12, stk. 7 og 8.

Ifølge § 36 i lov om friskoler og private grundskoler mv. skal undervisningsministeren sørge for, at der afholdes prøver for dem, der ønsker at indstille sig til folkeskolens afsluttende prøver uden at have fulgt undervisningen ved skoler, der har ret til at afholde prøver.

I Undervisningsministeriets bekendtgørelse om folkeskolens afsluttende prøver er det i § 8, stk. 3, fastsat, at personer, som ved skoleårets start ikke er fyldt 18 år, og som ikke har mulighed for at indstille sig til folkeskolens afsluttende prøver - de såkaldte privatister - kan indsende anmodning om prøveaf-læggelse til Undervisningsministeriet. Med henblik på yderligere decentralisering og forenkling af sagsbehandlingen foreslås det i stk. 7 som noget nyt, at ministeriets kompetence i disse sager tillægges de enkelte kommuner, således at den enkelte kommune samtidig får en pligt til at sørge for prøveaf-læggelsen på en af kommunens skoler. Privatister, der ved skoleårets start var fyldt 18 år, skal som hidtil rette anmodning til et amtskommunalt enkeltfagskursus om at aflægge prøve.

Voksne, der i henhold til § 3, stk. 5, har deltaget i undervisningen på de ældste klassetrin, har ret til at indstille sig til de samme prøver, som de øvrige elever i klassen.

Forslagets stk. 8 er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 12, stk. 9.

Ministeriets vejledning af januar 1991 om fravigelser fra de almindelige prøveregler ved folkeskolens afsluttende prøver omfatter retningslinjer for individuel fravigelse af disse regler i forbindelse med handicappede og fremmedsprogedes deltagelse i prøverne. I dag træffes beslutningen om individuel fravigelse af prøvereglerne af Undervisningsministeriet efter en konkret vurdering af ansøgningen fra skolen mv. Med henblik på yderligere decentralisering af kompetence til de lokale myndigheder foreslås det i stk. 9, at ministeriets kompetence til at godkende en fravigelse af prøvereglerne tillægges den enkelte skole. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herfor.

Til § 15

I konsekvens af de ændrede aftaler om arbejdstid mv. for ledere og lærere i den kommunale folkeskole foreslås stk. 1 ændret, så det fastslås, at skoleåret omfatter 200 skoledage.

Bestemmelsen i stk. 2 er en konsekvens af den foreslåede ændring af stk. 1. Som noget nyt foreslås det, at den gældende bestemmelse i stk. 3 om, at undervisningen midlertidigt kan indstilles i et bestemt antal dage (10-20-30 dages reglen) med henblik på

elevernes deltagelse i lejrskoleophold mv., ophæves. Forslaget skal ses som led i den enkelte skoles øgede kompetence til fleksibel organisering og tilrettelæggelse af undervisningen.

Til § 16

Der foreslås i stk. 1 en forøgelse af minimumstimetallet for hvert klassetrin for at kunne imødekemme de faglige krav, der bl.a. følger af forslaget § 5. De fleste kommuner har allerede i dag fastsat timetal, der væsentligt overstiger de foreslåede minimumstimetal.

Bestemmelsen i stk. 1, nr. 5, er ikke til hinder for, at der for elever i 8.-10. klasse i særlige tilfælde kan opstilles uddannelsesstilbud, der omfatter dels folkeskoleundervisning med et egentligt timetal på under 28, dels erhvervmæssig uddannelse eller beskæftigelse. Sådanne uddannelsesstilbud kan i medfør af forslaget § 9, stk. 5, etableres for elever på 8.-10. klassetrin og i medfør af § 33, stk. 4, for elever på 8. og 9. klassetrin.

I forbindelse med den foreslåede forøgelse af minimumstimetallet i stk. 1, foreslås det som stk. 2, at ministeren skal kunne fastsætte nærmere regler om fravigelse af disse minimumstimetal. Forslaget har bl.a. til hensigt at give skoler med få elever på de enkelte klassetrin eller som udtrykkeligt har prioriteret meget lave klassekvotienter højt, mulighed for at kunne undlade at opfylde lovens krav om minimumstimetal.

Bestemmelsen i stk. 3 er en videreførelse af den gældende lovs § 14, stk. 2.

Som stk. 4, nr. 2, foreslås det, at udvide det daglige maksimumstimetal i 3. klasse til 6 timer.

Forslaget i stk. 5 er en videreførelse af gældende lovs § 14, stk. 5, 1. pkt. Den gældende bestemmelse i stk. 4 om den egentlige undervisningstid i 10. klasse udgår som en konsekvens af forslaget til ændring af minimumstimetallet i stk. 1. Den gældende bestemmelse i stk. 5, sidste pkt., vedrørende klassens time, foreslås ophævet som en konsekvens af forslaget til § 18, stk. 5.

Bestemmelsen i stk. 6 er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 14, stk. 6.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 14, stk. 7, om det egentlige timetal i forbindelse med samordnet indskoling, udgår som en konsekvens af forslaget til ændring af minimumstimetallet i stk. 1.

Til § 17

Forslaget i stk. 1, der i princippet svarer til den gældende lovs § 15, stk. 1, indebærer en begrænsning i forhold til den nuværende formulering om, at elev-

tallet ved skoleårets start i såvel grundskolen som i børnehaveklassen i særlige tilfælde kan være på indtil 30 elever. Efter forslaget vil dette ikke længere gælde børnehaveklassen, hvor det maksimale elevtal derfor er 28.

Tidligere fremgik det af folkeskolelovens § 15, stk. 3, at elevtallet i en børnehaveklasse ikke ved skoleårets start måtte overstige 22, med mindre klassen blev delt i 2 grupper med hver højst 14 børn. Denne bestemmelse blev ophævet ved L 826 af 21. december 1988. Af bemærkningerne til lovændringen fremgik det, at den hidtidige brug af deletimer eller pædagogisk medhjælp ved elevtal over 22 forudsattes bevaret. Fra forskellig side er der fremsat ønske om, at det overlades til den enkelte kommune at skønne, om der i de konkrete tilfælde er behov for at opretholde den tidligere praksis med deletimer eller pædagogisk medhjælp. Dette ønske foreslås imødekommet med den begrundelse, at kommunalbestyrelsen i henhold til § 2, stk. 1, er forpligtet til at give sådanne økonomiske og pædagogiske rammer, at skolerne kan leve op til folkeskolens formål og i det hele sikre kvalitet i undervisningen.

I den gældende lovs § 15, stk. 2, er undervisningsministeren bemyndiget til at fastsætte bestemmelser, der regulerer kommunernes forbrug af lærerløn timer pr. elev. I konsekvens af de ændrede tjenestetidsregler foreslås hjemlen til at regulere kommunernes resourceforbrug pr. elev ændret til fremover at ske på baggrund af driftsudgifter pr. elev. Bestemmelsen kommer herved til at svare til bestemmelsen i § 16, stk. 3, i lov om gymnasiet mv., jf. lovbekendtgørelse nr. 443 af 2. juni 1992.

Til § 18

I denne paragraf er samlet de bestemmelser, der vedrører kravene til undervisningens tilrettelæggelse. Endvidere indgår bestemmelser om samarbejdet mellem lærer og elever om fastlæggelsen af mål og om løsningen af særlige opgaver i forhold til klassen samt endelig den nødvendige koordinering heraf i form af en planlægning, hvor klasselæreren er den centrale person.

Med forslaget til stk. 1 er der lagt øget vægt på, at folkeskolen gennem undervisningens tilrettelæggelse i alle fag tager udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og aktuelle udviklingstrin med sigte mod det, den enkelte elev kan nå. Gruppering af elever i kortere perioder og med skiftende sammensætninger vil således naturligt kunne vekselvirke med andre undervisnings- og arbejdsformer, der tilgodeser princippet om undervisningsdifferentiering. I den forbindelse vil også en varieret brug af undervis-

ningsmaterialer støtte og fremme den nødvendige tilpasning.

Samtidig understreger bestemmelsen, at denne tilpasning af undervisningen til forskelle i elevforudsætninger skal respektere skolens overordnede formål. Alle elever skal således have mulighed for at arbejde med væsentlige sider af det planlagte indhold, og læreren skal sikre, at alle elever gennem de valgte undervisnings- og arbejdsformer til stadighed stilles over for nye udfordringer - intellektuelt, følelsesmæssigt, socialt og med hensyn til opbygning af værdier og holdninger.

Undervisningsministeriets vejledende læseplaner, undervisningsvejledninger og temahæfter for de enkelte fag og tværgående emner og problemstillinger vil fremover komme til at indeholde yderligere anvisninger på, hvorledes undervisningen kan differentieres og dermed i højere grad tilgodese alle elever. Der henvises her endvidere til § 5, stk. 1.

Den udvidede adgang til at organisere undervisningen i overensstemmelse med lokale ønsker og behov vil sammen med kravet om at tilpasse undervisningen til forskelle i elevforudsætninger stille større krav til planlægning og koordinering. Ifølge stk. 2 påhviler det skolens leder at sikre, at den nødvendige planlægning finder sted.

Forslaget skal ses som en naturlig følge af den udvikling, der er sket i skolen. På mange skoler har der gennem de seneste år udviklet sig en praksis med dannelse af lærerteam omkring den enkelte klasse, hvor lærerne samarbejder om undervisningens tilrettelæggelse. Et umiddelbart resultat af dette samarbejde har ofte været en oversigt over årets undervisning, som svarer til det, der er indeholdt i denne paragrafs stk. 2. Denne oversigt har netop været et centralt grundlag for orienteringen til forældrene om undervisningen. Lærergruppens fælles planlægning har naturligvis styrket den enkelte lærers kendskab til klassens samlede undervisning.

Den fremtidige tjenestetidsaftale, som har virkning fra 1. august 1993, imødekommer ligeledes behovet for fleksibilitet med hensyn til planlægning af skoleåret. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til tjenestetidsaftalens § 7, at det forudsættes, at klasselæreren koordinerer arbejdet vedrørende klassen i forhold til skolens ledelse, øvrige lærere og andre personalegrupper på skolen mv.

Stk. 3 er en uændret videreførelse af den gældende lovs bestemmelse i § 16, stk. 1, om, at det gennem undervisningens tilrettelæggelse skal sikres, at kravene i de enkelte fag ved prøverne kan opfyldes.

Stk. 4 viderefører i princippet den gældende lovs bestemmelse i § 16 om, at undervisningens nærmere

tilrettelæggelse skal foregå i samarbejde mellem lærerne og eleverne.

Det nye i bestemmelsen er, at de mål, der skal søges opfyldt, fastlægges i samarbejdet mellem lærer og elev og til stadighed justeres i skoleforløbet. Den enkelte elevs arbejde tilrettelægges under hensyntagen til disse mål. En løbende intern evaluering vil være et væsentligt redskab for den proces, der skal sikre eleven det maksimale udbytte af skolegangen.

Som konsekvens af, at der ikke længere skal afsættes en særlig klassens time, forudsættes det i stk. 5, at klasselærerens sociale og andre praktisk/administrative opgaver varetages som en del af dennes timer med klassen. Det forudsættes i den forbindelse, at der tillægges klasselærerens fag en ekstra ugentlig time i hele skoleforløbet til løsning af særlige opgaver i forhold til klassen.

Klasselæreren skal sammen med eleverne træffe beslutning om, hvorledes »klasse spørgsmål« skal drøftes. Det betyder, at eleverne som hidtil selv kan tage spørgsmål op til drøftelse. Det betyder fx også, at elevrådsrepræsentanten kan få lejlighed til med klassen at drøfte dagsordenen for et kommende elevrådsmøde. En del af undervisningen i de obligatoriske emner, jf. § 7, kan ligeledes som hidtil henlægges til disse timer.

Hensigten med lovændringen er ikke at begrænse, hvad disse timer kan anvendes til, men derimod at give større frihed til, hvordan og hvornår det kan ske.

Til § 19

Bestemmelsen i stk. 1 er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 17. Som følge af, at edb er overgået fra at være et obligatorisk emne til at være en integreret del af fagenes indhold, forudsættes det, at den igangværende udvikling med at udstyre skolerne med informationsteknologiske undervisningsmidler og give lærerne den nødvendige undervisningsmæssige baggrund fortsætter, så intentionerne om edb's fulde integration kan realiseres inden for de nærmeste år.

Bestemmelsen i stk. 2, 1. pkt., svarer til § 12 i lov om folkebiblioteker mv. Formålet med denne bestemmelse er at fastslå, at det er en del af skolens virksomhed at fremskaffe undervisningsmidler og andre materialer, der tjener til støtte for undervisningen, ligesom der skal ydes vejledning i brugen heraf.

Der skal gives elever og lærere adgang til hjemlån af bøger og andre materialer. Hvis det er praktisk muligt, kan dette ske i et samarbejde med folkebiblioteket. Kommunalbestyrelsen fastsætter nærmere

retningslinjer for kommunens skolebiblioteksordning, jf. § 40, stk. 2, nr. 6.

Som en del af undervisningen i forskellige fag, herunder i dansk, bør eleverne lære at benytte de informations- og bibliotekssystemer, der findes, og vænnes til at bruge kommunernes biblioteker.

I den gældende lov om folkebiblioteker er der i § 17, stk. 2, en bemyndigelse for undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om skolebibliotekernes indretning og virksomhed. Som konsekvens af, at kapitel 4 om skolebiblioteker forventes udtaget af folkebiblioteksloven, foreslås det, at der i folkeskoleloven som § 19, stk. 3, optages en hjemmel for undervisningsministeren til fortsat at kunne fastsætte nærmere regler for skolebibliotekernes formål og funktion.

Til kapitel 3

Skolevæsenets ordning

Til § 20

Bestemmelsen er i princippet en uændret videreførelse af den gældende lovs § 19. Bestemmelserne i stk. 2 om amtsrådets ansvar for den vidtgående specialundervisning forventes taget op til revision, når en række forsøg vedrørende den »glidende udlægning« af amtsrådets kompetence til kommunalbestyrelserne er afsluttet og evalueret. Som noget nyt foreslås det i stk. 3, at undervisningsministerens adgang til at godkende, at vidtgående specialundervisning kan indrettes i kostskoleform, ophæves som et led i den fortsatte decentralisering. Hvorvidt den vidtgående specialundervisning i visse tilfælde skal tilrettelægges i kostskoleform, bliver herefter et lokalt spørgsmål.

Stk. 4 er en videreførelse af gældende lovs § 19, stk. 4, for så vidt angår elever, der i løbet af skoleåret fylder 18 år. Om elevers ret til efter flytning at forblive i en skole i en anden kommune end bopælskommunen henvises til § 36, stk. 6.

Til § 21

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 19a.

Til § 22

Med forslaget i stk. 1 ophæves undervisningsministerens kompetence i henhold til den gældende lovs § 20, stk. 2, til at godkende overenskomster med private skoler. Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelserne herefter på egen hånd vil kunne indgå sådanne overenskomster.

Hvis forældrene er indforståede hermed, kan forpligtelsen til at tilbyde undervisning i folkeskolen opfyldes gennem henvisning til en privat skole eller lignende.

Bestemmelsen er herudover en videreførelse af den gældende lovs § 20.

Til § 23

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 21.

Til § 24

§ 24, stk. 1, er en videreførelse af den eksisterende lovs § 23, stk. 1.

I stk. 2 foreslås der tillagt undervisningsministeren en bemyndigelse til at fastsætte procedureregler i forbindelse med skolenedlæggelser. Baggrunden for dette forslag er, at den gældende lovs henvisning til bestemmelserne om procedure for vedtagelse af lokalplaner i henhold til lov om planlægning har vist sig at medføre mange fortolkningsproblemer for kommunerne.

Som noget nyt foreslås det tillige, at en skolenedlæggelse skal være endeligt besluttet senest den 1. december året forud for det år, hvor nedlæggelsen skal have virkning. Baggrunden for forslaget er, at en del kommuner har iværksat skolenedlæggelsesproceduren så sent, at det bl.a. har givet problemer i relation til tidspunktet for den årlige indskrivning af nye børn til folkeskolen, med den virkning at forældrene på indskrivningstidspunktet ikke vidste, om den skole, de ønskede deres barn indskrevet på, eksisterede på skolestarttidspunktet.

Til § 25

De foreslåede bestemmelser i stk. 1 og 2 er en videreførelse af de tilsvarende bestemmelser i gældende lov. Herved fastholdes det grundlæggende princip om, at skolen opdeles i klasser, og at eleverne så vidt muligt skal forblive i de oprindelige klasser gennem hele skoleforløbet.

Stk. 3 omhandler muligheden for at etablere samordnet indskoling og svarer i princippet til gældende lovs § 23, stk. 3.

Det grundlæggende princip for organisering af undervisningen er den udelte skole, hvor klassen som hovedregel er den grundlæggende undervisningsenhed, der undervises samlet i den overvejende del af undervisningstiden. Stk. 4 giver dog mulighed for, at undervisningen på 1.-10. klassetrin kan organiseres i hold inden for den enkelte klasse og på tværs af klasser og klassetrin, når dette er pædago-

gisk og praktisk begrundet. Dette kan fx være tilfældet i forbindelse med de timer, samlæsning, valgfag, tilbudsfag, idræt og emneuger, samt hvor faglokalernes indretning og størrelse gør det nødvendigt at dele eleverne.

På 8.-10. klassetrin kan holddannelse i de enkelte fag foretages på baggrund af en løbende faglig-pædagogisk vurdering af de enkelte elevers og klassens samlede behov. I den forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, hvordan elevsammensætningen ved holddannelse og ved en samlet undervisning i klassen på forskellige måder støtter og fremmer tilværelsen af kundskaber og dannelsen af værdier og holdninger. Dette giver fleksible muligheder for at tilpasse undervisningen til elevernes forskellige behov og udviklingstrin.

Lærer og elev samarbejder løbende om at fastlægge de mål, der søges opfyldt, og om at evaluere elevernes udbytte af undervisningen, jf. § 18, stk. 4, og § 13, stk. 2. Det er derfor ikke muligt på forhånd at fastlægge holddannelse for et helt skoleår ad gangen. Men det forhindrer på den anden side ikke, at den enkelte elev på grundlag af den løbende evaluering kan undervises på samme hold i flere perioder af et skoleår eller hele året igennem. Forudsætningen er dog i alle tilfælde, at en placering af eleven sker i overensstemmelse med den i § 13, stk. 2, omtalte løbende evaluering, og den i § 18 omtalte målfastsættelse.

Med henblik på også at kunne udnytte de pædagogiske, indlæringsmæssige og sociale fordele ved klassen som samlet undervisningsenhed, fastlægger bestemmelsen, at eleverne på alle klassetrin skal undervises samlet i den overvejende del af undervisningstiden.

Til § 26

Bestemmelsen er i princippet en uændret videreførelse af den gældende lovs § 25 om befordring. Som led i den generelle afbureaukratisering og regelforenkling foreslås det at ophæve det hidtidige krav til ministeren om at skulle fastsætte særskilte regler for henholdsvis den almindelige elevbefordring iht. stk. 1, befordring af syge og invaliderede elever iht. stk. 2 og befordring af elever, der modtager vidtgående specialundervisning, iht. til stk. 3. I stedet foreslås det som stk. 7, at ministeren kan udstede regler om befordring. Forslaget indebærer ingen realitetsændring for eleverne, idet undervisningsministeren vil udarbejde et samlet regelsæt om befordring dækkende såvel den almindelige som den særlige befordring.

Til § 27

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 26 bortset fra rent tekniske ændringer.

Til kapitel 4

Lærerne

Til § 28

Bestemmelsen svarer i princippet til § 27 i den gældende lov.

Efter gældende retstilstand er det en forudsætning for at opnå generel undervisningskompetence, dvs. kompetence til at kunne varetage al undervisning i grundskolen og i 10. klasse, at læreren er uddannet til lærer i folkeskolen, på et statsseminarium eller på et privat seminarium, der af undervisningsministeren er godkendt til at uddanne lærere til folkeskolen. Imidlertid kan undervisningsministeren godkende, at også anden læreruddannelse kan give generel undervisningskompetence.

I stk. 1, 2. pkt., er det foreslået, at godkendelse af en anden dansk læreruddannelse kan betinges af, at de pågældende består en prøve ved et lærerseminarium. En sådan godkendelse er givet i forbindelse med uddannelse fra Den Frie Lærerskole i Ollerup. Lærere med uddannelse herfra skal aflægge en supplerende prøve ved et lærerseminarium, jf. Undervisningsministeriets skrivelse af 23. september 1992 vedrørende den supplerende prøve for lærere, der er dimitteret fra Den Frie Lærerskole i Ollerup.

Det er tanken, at fastsætte prøvekravene i en bekendtgørelse, hvorefter administrationen af ordningen, herunder udstedelsen af bevis for gennemført prøve, overlades til lærerseminarierne. Herved opnås en administrativ forenkling af behandlingen af disse sager, der i dag skal forelægges ministeriet i hvert enkelt tilfælde.

Med den danske lærereksamen ligestilles bl.a. de udenlandske lærereksamener, som opfylder betingelserne i EF direktiv 89/48/EØF, jf. lov nr. 291 af 8. maj 1991 om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark for statsborgere i De Europæiske Fællesskaber og de nordiske lande.

Undervisningsministeriet påser, at betingelserne for at undervise som folkeskolelærer er opfyldt, og kan hos ansøgeren forlange de oplysninger, som er nødvendige for at tage stilling til ansøgningen. Såfremt ansøgeren ikke besidder tilstrækkelige kvalifikationer, kan Undervisningsministeriet kræve, at ansøgeren består en egnethedsprøve eller gennemgår en prøvetid for at opnå kompetence som folkeskolelærer.

F. t. l. om folkeskolen

Forslaget indebærer ingen ændringer i øvrigt, hvilket betyder, at det fortsat er undervisningsministeren, der efter konkret ansøgning bl.a. skal godkende, at personer med udenlandsk lærereksamen, der ikke er omfattet af loven af 8. maj 1991 om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark for statsborgere i De Europæiske Fællesskaber og de nordiske lande, kan undervise i den danske folkeskole.

Stk. 2 og stk. 3 er en uændret videreførelse af gældende lovs § 27, stk. 2 og stk. 3.

Til § 29

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 28 med følgende ændring:

Ved L 370 af 6. juni 1991 er børnehave- og fritidspædagoguddannelserne samt socialpædagoguddannelsen blevet omdannet til en fælles uddannelse pr. 1. januar 1992. I overensstemmelse med den nævnte lov foreslås det at erstatte betegnelsen børnehave- eller fritidspædagog med betegnelsen pædagog. Selvom der endnu ikke er færdiguddannede pædagoger med den nye uddannelse, foreslås ændringen nu, bl.a. fordi Undervisningsministeriet allerede gennem nogen tid har fulgt en praksis, der indebærer, at socialpædagoger vil kunne ansættes som børnehaveklasselærer på lige fod med børnehave- og fritidspædagoger.

I lighed med forslaget til § 28, stk. 1, foreslås det, at godkendelse af andre uddannelser betinges af, at de pågældende består en prøve ved et pædagogseminarium. Der er på nuværende tidspunkt ikke godkendt andre uddannelser end ovenfor nævnt.

Pædagoger, der har gennemført børnehave-, fritids- eller socialpædagoguddannelsen eller den nye pædagoguddannelse, vil således opfylde lovens uddannelsesmæssige krav.

Til § 30

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 28a om uddannelseskraft til det personale, der varetager samordnet indskoling.

Den gældende lovs § 29 foreslås afskaffet. Forslaget indebærer, at der ikke længere centralt skal fastsættes regler om uddannelseskraft til de personer, der varetager fritidsundervisning eller andre pædagogiske arbejdsopgaver, som ikke er omfattet af lovforslagets §§ 28 og 29.

Forslaget, der har været drøftet med Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening, indebærer samtidig, at der vil blive parallelitet mellem fritidsundervisningen og skolefritidsordningen på dette område.

561 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

Heller ikke i den sociale bistandslov er der centralt fastsatte uddannelseskraft til personalet i daginstitutioner oprettet i henhold til denne lov. Hertil kommer, at uddannelsesbaggrunden for personale i skolefritidsordninger har vist sig i høj grad at svare til uddannelsesbaggrunden for personale i daginstitutioner.

Til § 31

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 31 om fritagelse for at undervise i kristendomskundskab.

*Til kapitel 5**Undervisningspligt. Indskrivning og optagelse i folkeskolen**Til § 32*

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 32.

Til § 33

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 33 bortset fra rent tekniske ændringer.

Til § 34

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 34.

Til § 35

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 35.

Til § 36

Bestemmelsen er en delvis uændret videreførelse af den gældende lovs § 36, herunder reglerne om friere skolevalg, som blev gennemført ved L 435 af 13. juni 1990.

Med forslaget i stk. 6 får undervisningsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, at elever i særlige tilfælde kan optages eller forblive i en folkeskole i en anden kommune end bopælskommunen. Der tænkes især på de tilfælde, hvor afstanden fra hjemmet til den pågældende skole er betydelig kortere end afstanden til den nærmeste skole i bopælskommunen eller distriktsskolen, eller hvor formålet er at undgå et skoleskift ved flytning til en anden kommune. Forslaget indebærer tillige, at de berørte kommuner kan indgå aftale om bopælskommunens

betaling til skolekommunen for børn, der er optaget i en folkeskole uden for bopælskommunen. Hvis en sådan aftale ikke indgås, kan undervisningsministeren fastsætte regler om størrelsen af betalingen, herunder hvornår bopælskommunens betalingsforpligtelse udløses.

Til § 37

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 37.

Til § 38

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 38.

Til § 39

Forslaget om at ændre formuleringen af den gældende lovs § 39, stk. 1, har til formål at præcisere, at alle elever, der er optaget i skolen, har pligt til at møde til undervisningen. Dette gælder, selv om der ikke er tale om opfyldelse af undervisningspligten. Der er således også mødepligt for elever i børnehaveklassen og i 10. klasse, selv om denne undervisning ikke er obligatorisk. Vedrørende elever i 10. klasse henvises desuden til den til lovforslagets § 52 foreslåede ændring.

Stk. 2 er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 39, stk. 2.

Til kapitel 6

Styrelsen af kommunens skolevæsen

Kommunalbestyrelsen

Til § 40

Bestemmelsen er i princippet en videreførelse af den gældende lovs § 39a om kommunalbestyrelsens overordnede kompetence.

Kommunalbestyrelsen har, jf. stk. 1, således fortsat det overordnede ansvar for kommunens skolevæsen, ligesom kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed. Kommunalbestyrelsen træffer desuden beslutning om:

- bevillinger og økonomiske rammer for skolerne,
- ansættelse, afskedigelse og forflyttelse af ledere og lærere,
- skolestrukturen og den enkelte skoles omfang med hensyn til klassetrin, specialundervisning mv.,
- rammer for elevernes timetal, specialundervisningen og klassedannelsen og
- generelle retningslinjer for skolernes virksomhed efter § 3, stk. 5 og 6.

Herudover træffer kommunalbestyrelsen beslutning om alle andre spørgsmål, der ikke er henlagt til de enkelte skoler.

Som det fremgår af lovforslagets § 2, stk. 2, og bemærkningerne hertil, pålægges der skolen et egentligt ansvar for den pædagogiske udvikling og undervisningens kvalitet mv. Samtidig giver lovforslaget på en række punkter skolen en større frihed til at organisere undervisningen, jf. bl.a. bemærkningerne til §§ 5 og 25. Det påhviler skolens leder, jf. § 45, i samarbejde med lærerne at sikre, at undervisningen gennemføres på en måde, der bedst muligt lever op til folkeskolens formål. Dette skal ske inden for lovens rammer og inden for de rammer, kommunalbestyrelsen har fastlagt, og i overensstemmelse med de principper, der er fastsat af skolebestyrelsen.

Beslutning om ansættelse af ledere og lærere træffes fortsat af kommunalbestyrelsen efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelsen. Kommunalbestyrelsen er imidlertid ikke bundet af skolebestyrelsens udtalelse.

Kommunalbestyrelsen skal ikke indhente udtalelse fra en skolebestyrelse ved ansættelse af ledere m.fl. ved kommunens samlede skolevæsen, medmindre indehaveren af stillingen tillige skal have tillagt tjeneste ved en skole.

Den fulde kompetence til at foretage afskedigelse af ledere og lærere er ved lov nr. 381 af 20. maj 1992 overført til kommunalbestyrelsen.

Skolebestyrelsen kan af egen drift afgive en udtalelse til kommunalbestyrelsen om afskedigelse og forflyttelse af ledere og lærere, jf. lovens nugældende § 39e, stk. 6, og lovforslagets § 44, stk. 9, men kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at indhente eller afvente en eventuel udtalelse fra skolebestyrelsen.

I nr. 4 foreslås det, at ordene »undervisningens ordning« udgår. Fremover vil begreberne samlæsning, deletimer, undervisning i hold og lignende fleksible måder at anvende elevernes timer på være indeholdt i begrebet undervisningens organisering.

Forslaget om at ophæve forbudet i den nugældende § 39a, stk. 4, mod at delegere kompetencen til at godkende undladelse af kursusdeling på 8. og 9. klassetrin er en konsekvens af forslaget om ophævelse af gældende lovs § 8.

Til § 41

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den nugældende lovs § 39b.

Til § 42

Bestemmelsen er i princippet en videreførelse af den gældende lovs § 39c.

Som noget nyt foreslås det i stk. 2, at kommunalbestyrelsen kan godkende, at skoler, der kun omfatter elever til og med 5. klassetrin, kan fritages for at have elevrepræsentation i skolebestyrelsen. Kommunalbestyrelsens godkendelse er betinget af, at der foreligger en ansøgning herom fra den pågældende skolebestyrelse.

Forslaget har ikke til hensigt at udelukke de yngre elever fra deltagelse i skolebestyrelsen, men alene at gøre det muligt at undlade elevrepræsentation i skolebestyrelsen, såfremt det har vist sig vanskeligt at få eleverne til at deltage i skolebestyrelsens møder.

I stk. 8 foreslås det som noget nyt, at kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der i forbindelse med en skolenedlæggelse skal kunne foretages nyvalg ved den skole, der modtager alle eller en væsentlig del af eleverne.

Baggrunden for forslaget er et udbredt ønske fra såvel kommuner som forældre til børn, der berøres af en skolenedlæggelse. Forslaget indebærer, at forældre til børn, der flyttes til en anden skole som følge af en skolenedlæggelse kan få mulighed for at få direkte medindflydelse i skolebestyrelsen med det samme. Nyvalget afholdes efter reglerne i bekendtgørelse nr. 720 af 16. november 1989 om valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelser i folkeskolen med den undtagelse, at tidspunktet for valgets afholdelse fastsættes af kommunalbestyrelsen.

Bestemmelsen i stk. 9 gør det desuden muligt for kommunalbestyrelsen at beslutte, at man, når 2 skoler sammenlægges, for resten af skolebestyrelsens valgperiode fortsætter med en skolebestyrelse, bestående af alle medlemmer fra de 2 involverede skolebestyrelser. Ved udløbet af medarbejder- og elevrepræsentanternes valgperiode (1 år) foretages der nyvalg af disse på sædvanlig måde, jf. stk. 7.

Til § 43

Bestemmelsen er i princippet en uændret videreførelse af den gældende lovs § 39d. Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, om den vil yde forældrerepræsentanterne diæter, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, befordringsgodtgørelse og evt. godtgørelse for fraværelse fra hjemstedet. Kommunalbestyrelsen kan således beslutte, om den vil yde en eller flere af disse ydelser i forbindelse med forældrerepræsentanternes deltagelse i møder i skolebestyrelsen svarende til, hvad kommunalbestyrelsen i medfør af § 16, stk. 3 og 9, i den kommunale

styrelseslov kan yde til kommunale hverv, der udføres efter valg af kommunens borgere. Henvisningen til den kommunale styrelseslovs § 16, stk. 3, medfører endvidere, at kommunalbestyrelsen kan yde diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med forældrerepræsentanternes deltagelse i kurser, der må anses af betydning for udførelse af hvervet.

Størrelsen af diæterne og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste må ifølge forslaget fortsat fastsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i § 16, stk. 5 og 6, i den kommunale styrelseslov.

Til § 44

Bestemmelsen er i princippet en videreførelse af den gældende lovs § 39e.

Forslaget er ligesom forslagene i §§ 5, 18 og 25 udtryk for et ønske om at samle hele ansvaret for undervisningens organisering og tilrettelæggelse på den enkelte skole. Efter forslaget er det skolebestyrelsen, der fastsætter principper for, hvordan undervisningen på skolen skal organiseres. Skolebestyrelsen kan ligeledes fastlægge principper for, hvorledes man på skolen skal gennemføre en løbende vurdering af, om undervisningen og elevernes udbytte af denne lever op til forventningerne, herunder fx om der skal afholdes terminsprøver i skoleårets løb. Ansvar for undervisningens tilrettelæggelse påhviler derimod skolens leder og lærere.

Som konsekvens af lovforslagets § 3, stk. 5, hvorefter der åbnes mulighed for, at voksne kan deltage i folkeskolens undervisning på 8.-10. klassetrin, foreslås det endvidere, at en sådan ordning kun vil kunne etableres, såfremt skolebestyrelsen er indforstået hermed. Det er således skolebestyrelsen på den enkelte skole, der afgør, om der skal kunne tilbydes voksne mulighed for at kunne deltage i folkeskolens undervisning. Såfremt skolebestyrelsen godkender voksnes deltagelse i undervisningen skal det ske inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte generelle retningslinjer og inden for de principper, som skolebestyrelsen har fastsat. Der tænkes her specielt på, hvor mange voksne der maksimalt bør være i en klasse og i hvilke timer.

Herudover foreslås det i stk. 6, at skolebestyrelsen får kompetence til at godkende, hvorvidt skolen skal indgå i et særligt samarbejde med lokalsamfundet, som forslaget til § 3, stk. 6, åbner mulighed for. Såfremt et sådant samarbejde etableres i skolens regi, skal det ske inden for principper fastsat af skolebestyrelsen og inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer.

Bestemmelsen i stk. 7 har sammenhæng med ændringen i § 40, stk. 2, nr. 2. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Stk. 8 svarer til gældende lovs § 39e, stk. 5, med den ændring, der er konsekvens af ophævelsen af gældende lovs § 8.

Stk. 9 er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 39e, stk. 6.

Til § 45

Skolens leder har ansvaret for, at skolens undervisning lever op til folkeskolens formål inden for de rammer, kommunalbestyrelsen har fastlagt. Skolens leder skal endvidere sørge for, at de principper, som skolebestyrelsen har fastsat, efterleves og udmøntes. Skolelederen indtager således en nøgleposition med hensyn til at tegne skolens profil, og skal i overensstemmelse hermed drøfte grundlaget for og målet med skolens undervisning med de medarbejdere, der varetager pædagogiske opgaver, og sikre at de kender de retningslinjer, der gælder for skolen. Det er tillige lederens opgave at stimulere udviklingen af skolens fælles værdier og pædagogiske holdninger og at fremme det faglige og pædagogiske samarbejde mellem lærerne, fx ved at opmuntre til dannelsen af lærerteam. Endelig indebærer ledelsesfunktionen en pligt til at have føling med, hvad der sker på skolen, bl.a. ved at tage del i lærernes undervisning og til i samarbejde med lærerne at løse eventuelle problemer.

Skolebestyrelsen fastsætter i medfør af § 44 principper for undervisningens organisering og for arbejdets fordeling mellem lærerne. På dette grundlag fordeler skolens leder arbejdet mellem de ansatte. I den forbindelse påhviler det lederen at være opmærksom på de ansattes kvalifikationer i linjefag og andre tilsvarende forudsætninger for at varetage undervisningen i bestemte fag eller emner. Herved kan skolens leder bl.a. skabe sig et overblik over lærernes efteruddannelsesbehov og sikre en sammensætning af lærere omkring den enkelte klasse, som bedst muligt tilgodeser det faglige og pædagogiske niveau i undervisningen.

Rådgivende organer

Til § 46

Bestemmelserne er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 39g, stk. 1 og 2. Den hidtil gældende bestemmelse i § 39g, stk. 3, om oprettelse af fælles rådgivende organer for kommunens skolevæsen udgår. Hjemmel til oprettelse af kommunale rådgivende organer findes i lov om kommunernes sty-

relse. Der henvises i den forbindelse til lovforslagets § 41, stk. 1, nr. 5, hvoraf det fremgår, at kommunalbestyrelsen skal indhente udtalelse fra skolebestyrelsen om sammensætningen af eventuelle fælles rådgivende organer for kommunens skolevæsen.

Til kapitel 7

Styrelsen af amtskommunernes skole- og undervisningsvæsen

Til § 47

Som følge af forslag til lov om ændring af tjenestemand- og folkeskolelovgivningen mv. (ansættelsesvilkår i den amtskommunale folkeskole mv.), der er fremsat, men ikke vedtaget, foreslås kompetencen til at fastsætte løn- og andre ansættelsesvilkår for ansatte i den amtskommunale folkeskole overført til vedkommende kommunale myndigheder med forventet virkning fra 1. maj 1993.

På denne baggrund er bestemmelserne i den gældende lov om undervisningsministerens kompetence for så vidt angår ansatte i den amtskommunale folkeskole ophævet.

Som konsekvens af lovforslagets § 48, vil oplysninger om amtskommunens skolevæsen fremover fremgå af vedtægt for styrelsen af amtskommunens folkeskoler, hvorfor det foreslås, at der ikke længere skal udarbejdes en plan for amtskommunens undervisningsvæsen mv. Stk. 1 og 2 er en uændret videreførelse af henholdsvis § 39h, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3 i den gældende lov.

Til § 48

Bestemmelsen er en videreførelse af § 39j i den gældende folkeskolelov. Som noget nyt foreslås det, at bestemmelserne i lovforslagets §§ 42-46 finder tilsvarende anvendelse på amtskommunale folkeskoler med de fravigelser, der følger af disse skolers særlige forhold. I konsekvens heraf foreslås gældende lovs § 39i ophævet. Bestemmelserne gælder ikke observationskoler og lignende, hvor eleverne kun undervises midlertidigt og derfor normalt ikke er udskrevet fra deres oprindelige skole.

Til kapitel 8

Udgifterne til folkeskolen

Til § 49

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 40.

Som det følger af grundlovens § 76 skal folkeskolens undervisning af børn i den undervisningspligti-

ge alder være vederlagsfri for forældrene og efter forslaget § 19, der er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 17, skal de nødvendige undervisningsmidler stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne. Ifølge den foreslåede bestemmelse omfatter kravet om vederlagsfri undervisning også undervisningen af børn og unge, der er optaget i folkeskolen før undervisningspligtens indtræden og efter undervisningspligtens ophør. Der vil således ikke kunne kræves betaling for folkeskoleelevers deltagelse i den almindelige undervisning. Der vil i henhold til forslaget heller ikke kunne afkræves forældrene betaling i forbindelse med elevernes deltagelse i skolearrangementer, som ikke er frivillige for eleverne.

Med den foreslåede ændring af stk. 1, hvorefter det er alle udgifter til folkeskolens undervisning, der påhviler kommunen, er der ikke tilsigtet nogen realitetsændring i forhold til gældende praksis. Hensigten er alene at præcisere, at en skole, der ønsker det, vil kunne modtage ydelser fra forældre eller andre uden for skolen. Driften af en skole vil dog aldrig kunne baseres på frivillig forældrebetaling eller sponsorering. Kommunen vil desuden aldrig kunne pålægge en skole at modtage nogen form for ydelser.

I stk. 4 foreslås præciseret, at den udgift, som en kommune/amtskommune kan pålægges at betale for en elevs skolegang i henhold til de særskilte regler herom, kan indebære andre udgifter end dem, der direkte er relateret til undervisningen. Dette gælder fx transportudgifter og andre lignende udgifter, der i normalt omfang er knyttet til en elevs skolegang.

Til § 50

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 42. Som noget nyt foreslås en udvidelse af stk. 1, således at det bliver muligt at opkræve betaling for voksnes deltagelse i folkeskolens undervisning i henhold til § 3, stk. 5, og for deltagelse i aktiviteter i henhold til § 3, stk. 6.

Såfremt en skolebestyrelse har godkendt, at voksne vil kunne deltage i folkeskolens undervisning i henhold til § 3, stk. 5, eller at skolen kan tilbyde aktiviteter i henhold til § 3, stk. 6, vil kommunalbestyrelsen kunne beslutte, hvorvidt og i hvilket omfang der skal opkræves betaling af deltagerne i disse aktiviteter.

Stk. 2 er en videreførelse af den gældende lovs § 42, stk. 2, jf. lovforslag nr. L 201, der er fremsat den 24. februar 1993, men ikke vedtaget.

Stk. 3 er en uændret videreførelse af gældende lovs § 42, stk. 3.

Bestemmelsen i stk. 4 er ny og er medtaget i forslaget som en konsekvens af en tilsvarende regel, der er

indført for betaling for ophold for børn i dagtilbud oprettet i medfør af bistandsloven, jf. bistandslovens § 49, stk. 2. Reglen er ikke en restancerregel, men en adgang for kommunerne til fremover at tilbageholde beløbet til pasning i skolefritidsordning i kontanthjælpen, hvis det forudgående har vist sig, at kontanthjælpsmodtageren ikke har betalt for pasningstilbudet. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvornår tilbageholdelse skal finde sted, og kan gøre undtagelse, hvis der er undskyldende omstændigheder i forbindelse med overskridelse af betalingsfristen, eller der i øvrigt er særlige sociale hensyn at tage til forældrene.

Bestemmelsen i stk. 5 er en konsekvens af en ændring af lov om en børnefamilieydelse, hvorefter der er indført adgang til at modregne offentlige krav med tilknytning til barnet i børnefamilieydelsen. Det fremgår af lovens § 11, stk. 2, at der kan ske modregning for restancer vedrørende betaling for daginstitution og skolefritidsordning i op til en tredjedel af ydelsen. I øvrigt kan ydelsen ikke anvendes til modregning af eventuelle offentlige krav.

Til kapitel 9

Klage

Til § 51

Ændringen i stk. 1 er en præcisering af, at de enkelte skolers afgørelser kan påklages til henholdsvis kommunalbestyrelsen og amtsrådet.

Forslaget til stk. 2 og 3 er en konsekvens af forslaget til § 47, jf. § 40, hvorefter uansøgt afskedigelse af ledere og lærere ikke længere foretages af ministeriet.

Til kapitel 10

Andre bestemmelser

Til § 52

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 44.

Forslaget om at tilføje en bestemmelse om, at elever kan overflyttes til en anden skole som led i en disciplinær foranstaltning, indebærer ingen realitetsændring. Forslaget er alene en lovfæstelse af den tilsvarende bestemmelse i Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 457 af 10. juli 1986 om fremme af god orden i folkeskolen.

Som noget nyt foreslås det, at der skabes hjemmel til at overflytte elever i 10. klasse til andre uddannelsesforanstaltninger, fx produktionsskoler, ungdomsskoler mv. eller til egentlige beskæftigelsesforanstaltninger, fx praktikpladsforhold eller andre lønnede

arbejdsforhold. Hermed imødekommes et fra flere sider fremsat ønske om, at der skal kunne iværksættes foranstaltninger over for elever, som er ude over undervisningspligten, og som tilsidesætter mødepligten, eller som på anden måde forsømmer eller obstruerer undervisningen.

Til § 53

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 45 om tiden for konfirmationsforberedelse.

Til § 54

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs generelle bestemmelse om forældrenes rettigheder i § 46.

Til § 55

Bestemmelsen i stk. 1 er en uændret videreførelse af den gældende lovs forsøgsbestemmelse i § 46a.

Bestemmelsen i stk. 2 er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 43.

Der har indtil udløbet af skoleåret 1991/92 været ydet tilskud til forsøgs- og udviklingsarbejde i overensstemmelse med folketingsbeslutning B 109 af 26. maj 1987 om et udviklingsarbejde for folkeskolen og folkeskolen som lokalt kulturcenter.

Som det fremgår af bemærkningerne til § 57 kan Folkeskolerådet afgive indstillinger til ministeren vedrørende ansøgninger om støtte til lokalt tilrettelagt forsøgs- og udviklingsarbejde.

Til § 56

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 46b.

Til kapitel 11

Folkeskoleråd

Til § 57

Forslaget indebærer, at der skal oprettes et folkeskoleråd. Herved bringes folkeskolen på linje med andre uddannelsesområder, hvor der er etableret lignende råd, fx inden for læreruddannelsen og pædagoguddannelsen.

Formanden og 2 medlemmer udpeges af ministeren.

De personligt udpegede medlemmer vil blive udpeget på baggrund af de pågældenes faglige og pædagogiske ekspertise på folkeskoleområdet.

Folkeskolerådet skal afløse Folkeskolens Udviklingsråd.

Folkeskolerådet har til opgave at vurdere udviklingen i folkeskolen og på baggrund heraf rådgive undervisningsministeren. Folkeskolerådet skal afgive udtalelser om spørgsmål vedrørende folkeskolen, som forelægges af undervisningsministeren og kan på eget initiativ drøfte og afgive udtalelse om alle spørgsmål, der efter rådets opfattelse har betydning for folkeskolens virksomhed.

Folkeskolerådet kan tage initiativ til gennem informationsvirksomhed at fortsætte formidlingen af resultaterne og erfaringerne fra Udviklingsprogrammet for Folkeskolen.

Folkeskolerådet kan medvirke til udvikling af metoder til evaluering af den enkelte skoles virksomhed.

Folkeskolerådet kan indstille til ministeren at fremme iværksættelsen af udviklings- og forskningsprojekter, eventuelt i samarbejde med forskningsinstitutioner.

Folkeskolerådet kan indstille til ministeren, at der ydes støtte til lokalt tilrettelagt forsøgs- og udviklingsarbejde.

Støtten vil kunne gives som konsulentbistand ved såvel den endelige udformning af et udviklingsarbejde som i gennemførelsesfasen og ved evalueringen. I særlige tilfælde, specielt hvor flere skoler i forskellige kommuner er involveret, vil der kunne gives økonomisk tilskud til et udviklingsarbejde.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Til § 58

Som stk. 2 foreslås det, at bestemmelsen i § 14, stk. 7, om de såkaldte privatister, og stk. 9, om den enkelte skoles kompetence til at fravige prøvebestemmelserne for elever med særlige behov og for fremmedsprogede elever, træder i kraft med det samme, med virkning for det kommende skoleår. Endvidere foreslås det, at § 24, stk. 2, 1. pkt., træder i kraft med det samme, således at der snarest kan udarbejdes regler for proceduren for skolenedlæggelse. På baggrund af et udbredt ønske herom foreslås det, at § 36, stk. 6, om elevernes mulighed for at blive optaget eller forblive i en skole uden for bopælskommunen, kan få virkning fra skoleåret 1993/94. Herudover foreslås det, at bestemmelsen i § 57 om oprettelse af et folkeskoleråd, der skal afløse Folkeskolens Udviklingsråd, træder i kraft hurtigst muligt.

Som følge af den ændrede tilrettelæggelse af undervisningen, som vil blive afspejlet i de nye prøver, foreslås det som stk. 3, at prøver i henhold til denne lov i de obligatoriske fag og i tilbudsfasene og valg-

fagene tysk og fransk træder i kraft for de elever, der begynder på 8. klassetrin i skoleåret 1994/95 eller senere, og som indstiller sig til prøve ved skoleårets afslutning i 1995/96 eller senere.

Som stk. 4 foreslås det, at bestemmelsen i § 13, stk. 5, om den obligatoriske projektopgave træder i kraft med virkning fra skoleåret 1996/97.

Undervisningsministeren vil allerede i efteråret 1993 udarbejde informationsmateriale til brug for skoler, der måtte ønske at iværksætte projektopgaver. Materialet vil også indeholde en beskrivelse af mulige rammer for disse projektopgaver. Skoler, der ønsker det, vil allerede i foråret 1994 kunne arbejde med projektopgaver, og elever, der udarbejder disse, kan vælge at få en eventuel bedømmelse påført afgangsbeviset. Hvis bedømmelsen ønskes påført afgangsbeviset, udstedt i sommeren 1994, skal Undervisningsministeriets godkendelse hertil foreligge. Undervisningsministeriet vil løbende følge arbejdet med projektopgaver.

Til § 59

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 49, stk. 1 og 3, hvorefter reglerne i § 6 i lovbeholdning nr. 172 af 8. maj 1972 fortsat finder anvendelse på de eksisterende skoleforbund. Nye skoleforbund vil fortsat ikke kunne oprettes.

Til § 60

Som stk. 2 foreslås det, at de elever, der begynder på 9. og 10. klassetrin i skoleåret 1994/95, kan indstille sig til afgangsprøve i henhold til den gældende lov efter 9. henholdsvis 10. klassetrin i skoleåret 1994/95 og i skoleåret 1995/96. Samtidig foreslås det, at ministeren i øvrigt kan fastsætte overgangsregler for, på hvilket tidspunkt projektopgaven og de nævnte prøver kan træde i kraft for andre, herunder fx privatister, jf. § 14, stk. 7.

Bilag 1

Forslag til ny vejledende timefordeling på 1.-9. kl. i henhold til § 5

	Klassetrin									Ny vejl.	Gammel vejl.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
	———— I alt ————										
<i>Timefordeling</i>											
Dansk	9	8	7	6	6	6	6	6	6	60	(60)
Engelsk				2	3	3	3	3	3	17	(15)
Kristendomsfag	2	1	1	1	1	2	0	1	1	10	(10)
Samfundsfag									5	5	(6)
Historie			1	1	1	2	2	2		9	(11)
Idræt	1	2	2	3	3	2	2	2	2	19	(19)
Musik	1	2	2	2	1	1				9	(8)
Billedkunst	1	2	2	2	1					8	(8)
Hånd./Sløjd/Hjemk.				2	4	4	3			13	(13)
Matematik	4	4	4	4	4	4	4	4	4	36	(36)
Natur/teknik	1	1	2	2	2	3				11	(0)
Geografi							2	2		4	(7)
Biologi							2	2		4	(7)
Fysik/kemi							2	2	2	6	(6)
Tysk							3	4	4	11	(11)
Valgfag**)								2	2	4	(4)
»Klassens tid«	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	(9)
Vejl. timefordeling (ny)	20	21	22	26	27	28	30	31	30	235	(230)
Vejl. timefordeling (gl.)	18	20	22	25	27	28	30	30	30	230	
Landsgennemsnit	20	20	22	24	28	28	29	33	32	236	
Nuværende min.	15	15	18	20	23	24	24	24	24	187	
Forslagets min.	20	20	22	24	24	26	26	28	28	218	

**) For elever, der ikke vælger tysk på 8.-9. klassetrin, øges antallet af valgfagstimer tilsvarende.